

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Vliv změny demografické struktury na hospodaření obce

Effect of Changes in the Demographic Structure on the Financial Management of the
Municipality

Student: Martina Mrkvová

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Petr Tománek, CSc.

Ostrava 2012

Zadání bakalářské práce

Student: **Martina Mrkvová**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 02 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Vliv změny demografické struktury na hospodaření obce**
Effect of Changes in the Demographic Structure on the Financial
Management of the Municipality

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Demografický vývoj a hospodaření obce
3. Analýza dopadů demografické struktury na rozpočet obce
4. Řešení dopadů změny demografické struktury na rozpočet obce
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.
ROUBÍČEK, Vladimír. *Úvod do demografie*. 1. vyd. Praha: CODEX Moravia, s. r. o., 1997. 348 s. ISBN 80-85963-43-4.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Petr Tománek, CSc.**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 11.05.2012

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem celou práci vypracoval samostatně. Veškerou použitou literaturu a internetové zdroje uvádím v příloženém seznamu literatury.

V Ostravě, 11. 5. 2012

.....

Martina Mrkvová

1	Úvod	4
2	Demografický vývoj a hospodaření obce	6
2.1	Demografie	6
2.1.1	Přesnost demografických prognóz	7
2.1.2	Vliv stárnutí obyvatelstva na hospodaření obcí	9
2.2	Hospodaření obcí	10
2.2.1	Územní rozpočty obecně	10
2.2.2	Příjmy rozpočtu	13
2.2.3	Výdaje rozpočtu	16
3	Analýza dopadů demografické struktury na rozpočet obce	18
3.1	Demografie vybrané obce	18
3.1.1	Současná demografická struktura České republiky a prognóza do budoucna	18
3.1.2	Současná demografická struktura města Kravaře a prognóza do budoucna	21
3.1.3	Porovnání demografického vývoje České republiky a města Kravaře	23
3.1.4	Předpokládaný demografický vývoj města Kravaře a jeho vliv na obecní politiku	24
3.2	Rozpočet města Kravaře	24
3.2.1	Základní charakteristiku rozpočtu města Kravaře	24
3.2.2	Příjmy města Kravaře	25
3.2.3	Výdaje města Kravaře	31
4	Řešení dopadů změny demografické struktury na rozpočet obce	45
4.1	Vliv změny v demografické struktuře obyvatelstva na příjmovou stránku rozpočtu města Kravaře	45
4.2	Navrhovaná řešení dopadu změny v demografické struktuře obyvatelstva na příjmovou stránku rozpočtu	46
4.2.1	Navrhovaná řešení propadu příjmů na příjmové stránce rozpočtu	47
4.2.2	Navrhovaná řešení propadu příjmů na výdajové stránce rozpočtu	48
4.3	Vliv změny v demografické struktuře obyvatelstva na výdajovou stránku rozpočtu města Kravaře	49
4.4	Navrhovaná řešení dopadu změny v demografické struktuře obyvatelstva na výdajovou stránku rozpočtu	50
5	Závěr	52
	Seznam použité literatury	55
	Seznam tabulek	58
	Seznam grafů	59
	Seznam použitých zkratk	60
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	61
	Seznam příloh	62

1 Úvod

Populace stárne. Rodí se málo dětí. Náklady na důchodový systém porostou. Rozpočet zdravotnictví bude nedostatečný. Nebude dostatek produktivní populace, která by do systému přispívala... Výroky tohoto charakteru lze slyšet téměř denně. Důvodem těchto tvrzení jsou nepříznivé demografické prognózy vyspělých zemí, které poukazují na stále se prodlužující střední délku života a naopak na klesající trend v počtu narozených dětí. Na tuto situaci se musí připravit řada sektorů v ekonomice, ne jinak tomu je ve veřejné správě.

Tato práce se věnuje právě vlivu zhoršující se demografické situace na veřejnou správu, konkrétně na rozpočet vybrané obce. Vybranou obcí je město Kravaře, obec s rozšířenou působností. Cílem práce je analyzovat vliv předpokládané změny v demografické struktuře obyvatelstva na příjmovou a výdajovou stránku rozpočtu města Kravaře a navrhnout řešení, jak se s touto situací vyrovnat.

Práce má kromě úvodu a závěru 3 kapitoly. První kapitolou je „Úvod“. Druhá kapitola „Demografický vývoj a hospodaření obce“ je věnována obecným zákonitostem demografie, souvislosti mezi demografickým vývojem a rozpočty obcí a v poslední části je popsán rozpočet obce z teoretického hlediska. V kapitole je mimo jiné poukázáno na problematiku přesnosti demografických prognóz a jsou prezentovány různé pohledy na tyto předpovědi budoucnosti. Při popisu teoretických východisek rozpočtu obce je pak kladen důraz např. na prezentaci zásad obecního rozpočtování nebo na vysvětlení rozpočtového určení daní. Hlavní použitou metodou v této kapitole je deskripce.

Třetí kapitola „Analýza dopadů demografické struktury na rozpočet obce“ má dvě hlavní části. První část kapitoly se věnuje demografické předpovědi města Kravaře. Neboť ale neexistuje mnoho relevantních demografických prognóz pro jednotlivé obce, jsou nejprve porovnána známá data města Kravaře s celonárodními demografickými daty a díky významné korelaci mezi těmito statistikami, jsou v případě nutnosti, celostátní statistiky aplikovány na město Kravaře. V této části se převážně používá deskripce a komparace. Druhá část třetí kapitoly se věnuje analýze rozpočtu města Kravaře. Jsou prezentovány jednotlivé příjmové položky a výdajové paragrafy. Důraz je kladen na ty příjmy resp. výdaje, které přímo souvisí

s demografickou strukturou, resp. s počtem obyvatel a jeho věkovou skladbou. Převažujícími metodami této části je deskripce a analýza.

Kapitola „Řešení dopadů změny demografické struktury na rozpočet obce“ je čtvrtou kapitolou práce. V této části jsou setříděny poznatky z předchozí analytické části. Jsou vyčísleny možné změny na příjmové stránce rozpočtu, které budou způsobeny změnou věkové skladby obyvatelstva a jsou navržena řešení, jak na příjmové, tak na výdajové stránce rozpočtu pro tuto změnu v příjmech. Dále jsou prezentovány ty výdajové paragrafy, které budou změnou demografické struktury dotčeny a jsou navrženy změny ve financování těchto výdajů právě s ohledem na předpokládané změny ve věkovém složení obyvatel. Metodami práce v této části jsou převážně deskripce a komparace. Poslední částí práce je závěr, zde jsou shrnuty poznatky, ke kterým se během zpracovávání došlo.

2 DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ A HOSPODAŘENÍ OBCE

V této kapitole jsou prezentovány obecné zákonitosti a souvislosti mezi demografickým vývojem a rozpočty obcí a následně je popsán rozpočet obce z teoretického hlediska.

2.1 Demografie

Demografie je vědní obor, který zkoumá reprodukci lidských populací. Hlavními předměty demografického zkoumání tak jsou porodnost, úmrtnost, ale také prostorová mobilita (migrace). Kromě základního zkoumání reprodukce populací se demografie zabývá také charakteristikami obyvatelstva určitého území, konkrétně jde třeba o pohlaví, věk, rodinný stav, vzdělání, etnicita, náboženské vyznání apod.¹

Demografie se nezabývá pouze stavem populace k určitému datu, ale především toky, změnami, výkyvy od trendu apod. Kromě toho, že demografie zpracovává a analyzuje reálná statistická data (minulosti, současnosti), snaží se také o předpovědi do budoucna. Předpokládaný vývoj populace tak popisují populační projekce a prognózy. Což jsou odhady budoucího celkového počtu obyvatel a většinou i pohlavní a věkové struktury dané populace. Zjednodušeně se dá říct, že projekce je například výpočet, jak bude vypadat populace v budoucnosti při zachování současné úrovně plodnosti, úmrtnosti a migrace. Pokud jde o co možná nejspolehlivější předpověď budoucího demografického vývoje, tj. jsou přidány např. expertní odhady, hovoří se o populačních prognózách.²

Populační projekce a prognózy jsou velmi důležitým nástrojem v rozhodování ekonomů resp. tvůrců hospodářské politiky. Neboť od celkového počtu obyvatelstva daného území resp. věkové a vědomostní struktury tohoto obyvatelstva, se odvíjí např. budoucí předpokládaný výnos daní státu, ale také náklady na zdravotnictví, školství, sociální zabezpečení apod.

Oficiální projekce obyvatelstva ČR vypracovává Český statistický úřad, prognózy pak Katedra demografie a geodemografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy

¹ Zpracováno podle Šotkovský 1998, www.demografie.cz

² Zpracováno podle www.demografie.cz

v Praze. Přesnost prognózy klesá s narůstajícím časovým horizontem od doby vzniku prognózy.³ A právě přesností prognóz se zabývá subkapitola 2.1.1.

2.1.1 Přesnost demografických prognóz

Všude v Evropě se hovoří o tom, že obyvatelstvo stárne a bude stárnout. Evropská komise ve své Zelené knize z roku 2004 „Nová mezigenerační solidarita jako odpověď na demografické změny“ zveřejnila populační změny ve vybraných kohortách v období 2005 až 2050 (viz tabulka 2.1), z kterých vyplývá, že obyvatelstvo bude stárnout velmi významně.

Tabulka 2.1 Populační změny ve vybraných kohortách v období 2005 až 2050⁴

	2005 - 2050	2005 - 2010	2010 - 2030	2030 - 2050
Celková populace	-2,1 %	1,2 %	1,1 %	-4,3 %
Děti (0 – 14)	-19,4 %	-3,2 %	-8,9 %	-8,6 %
Mladí (15 – 24)	-25,0 %	-4,3 %	-12,3 %	-10,6 %
Dospělí (25 – 39)	-25,8 %	-4,1 %	-16,0 %	-8,0 %
Dospělí (40 – 54)	-19,5 %	4,2 %	-10,0 %	-14,1 %
Dospělí (55 – 64)	8,7 %	9,6 %	15,5 %	-14,1 %
Dospělí (65 – 79)	44,1 %	3,4 %	37,4 %	1,5 %
Dospělí (80+)	180,5 %	17,1 %	57,1 %	52,4 %

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí,

http://www.mpsv.cz/files/clanky/4276/ageing_toolkit_czech.pdf

Stejně tak Boris Burcin a Tomáš Kučera z přírodovědecké fakulty Karlovy univerzity ve své demografické prognóze vývoje České republiky z roku 2001 směřující do roku 2065 uvádí: „Výsledky ukazují, že po celé období prognózy budou počty zemřelých osob vyšší než odpovídající počty narozených a růst úbytku obyvatelstva přirozenou měnou bude nabírat na intenzitě. Migrací bude kompenzován tento nepříznivý vývoj přirozenou měnou jen po omezenou dobu, proto počet obyvatel České republiky v budoucnu pravděpodobně poklesne pod současnou úroveň a jako celek bude obyvatelstvo zcela jistě stárnout. Ekonomický potenciál vyjádřený rozsahem zdrojů pracovních sil bude trvale slábnout a jedinou částí populace, která početně poroste, se stane obyvatelstvo ve věku 65 a více let.“⁵

Naproti tomu ekonom Zdeněk Tomeš z ekonomicko-správní fakulty Masarykovy univerzity ve svých člancích poukazuje na to, že ne všechno v hospodářství lze

³ Tamtéž.

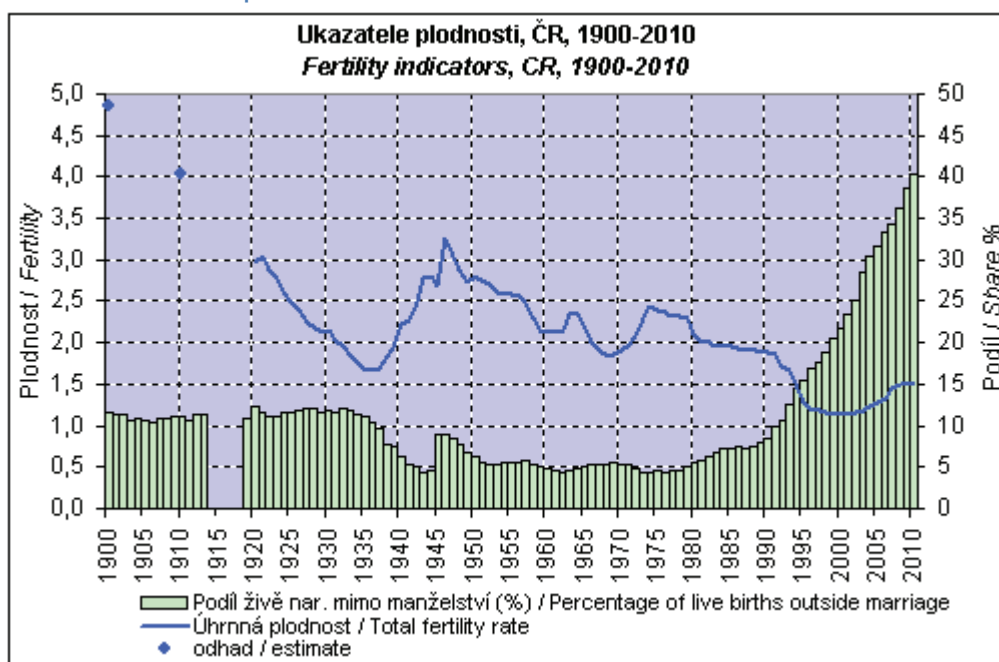
⁴ Jedná se o populaci EU25 (bez Bulharska a Rumunska).

⁵ Burcin, Kučera, citace z: http://www.demografie.info/?cz_prognozyprognozacr=

bezpečně prognózovat a že budoucí demografická situace může být výrazně odlišná od současných předpokladů.

Slova Tomeše potvrzuje například následující graf 2.1 vývoje ukazatele plodnosti v letech 1900 – 2010. Dlouhodobé demografické prognózy se obvykle vytvářejí tak, že se dosavadní data proloží trendem a trendy se upraví expertními odhady. Pokud by se např. v 60. letech dělaly odhady plodnosti, varovalo by se před dalším poklesem, avšak 70. léta přinesla populační boom (který ovšem může souviset s populačním bohem po 2. světové válce). Stejně tak může nastat populační boom v 30. letech 21. století a pesimistické prognózy o vymírání Čechů, Moravanů a Slezanů se nenaplní.

Graf 2.1 Ukazatel plodnosti v ČR 1900 - 2010

Zdroj: Český statistický úřad, http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/obyvatelstvo_hu

V současnosti tak lze pouze téměř s jistotou prohlásit, že obyvatelstvo bude stárnout, jak intenzivně ale stárnutí bude, nelze přesně říct, neboť ani populační prognózy nedokážou přesně předpovídat, jak se lidé budou chovat.

Co je ale jasné už teď, že stárnutí ve větší či menší míře (dle intenzity stárnutí) zasáhne významně hospodářskou realitu a hospodářsko-politické rozhodování a to jak na úrovni celé ekonomiky, tak na úrovni municipalit (viz subkapitola 2.1.2).

2.1.2 Vliv stárnutí obyvatelstva na hospodaření obcí

Nejčastěji se vedou ekonomické debaty na téma stárnutí v souvislosti s penzijními systémy, ministerstvo práce a sociálních věcí ve svém dokumentu „Regionální strategie a demografické stárnutí“ však již představuje více oblastí politiky, kde se bude muset se stárnutím obyvatelstva počítat. Z textu je zřejmé, že problematikou stárnutí se nemůže zabývat pouze hospodářsko-politická reprezentace na úrovni státu, ale stárnutí budou muset akceptovat ve svých rozhodnutích také zastupitelstva krajů a obcí. A právě hospodaření obce s ohledem na stárnutí obyvatelstva je předmětem této práce, proto budou v další části zdůrazněny právě tyto aspekty. Ministerstvo vymezuje několik základních politik, které budou stárnutím zasaženy nejvíce.

- *Důchody a příjmy.* Reformy v oblasti penzijního systému budou pravděpodobně i nadále v rukou státu. Hospodaření obcí se změny dotknou pouze zprostředkovaně, např. tak, že při nesprávném nastavení důchodového systému by se mohla výrazná část lidí dostat pod hranici chudoby a obce by se s těmito lidmi a souvisejícími problémy na svém území musely umět vypořádat.
- *Hospodářství a zaměstnanost.* Zaměstnaností seniorů se bude zabývat především stát, nicméně i pro obce je důležité, aby na jejím území nijak závratně nestoupala míra nezaměstnanosti.
- *Zdravotnictví a poskytování dalších služeb.* Také zdravotnictví je převážně v kompetenci státu, nicméně je jasné, že senioři budou po zástupcích svých samospráv požadovat alespoň základní zdravotní péči v místě bydliště. Co se týká jiných služeb, jako třeba podpory volnočasových aktivit, tak se dá očekávat nárůst poptávky pro podporu dobrovolných spolků typu chovatelé, zahrádkáři na úkor např. podpory sportovišť.
- *Osobní práva.* Osobními právy se myslí především nediskriminace seniorů. Zákonné vynucování rovného přístupu pravděpodobně i nadále zůstane v kompetenci státu.
- *Bydlení a komunity.* Tato oblast se obcí týká, ať už při budování bezbariérových oblastí či vyřešení problematiky nedostatku míst v domovech pro seniory apod.

V rámci řešení problematiky stárnutí na všech úrovních veřejné správy by měly být akceptovány dle ministerstva práce a sociálních věcí následující cíle:

- *posílení produktivního přínosu starších skupin obyvatel,*
- *přijetí a podpora stále více různorodé starší populace,*
- *zjištění spotřebních vzorců stárnoucí populace jak z hlediska soukromého, tak z hlediska veřejného sektoru, a rozvoj příslušných služeb a výrobků,*
- *zapojení starších skupin obyvatel do regionální správy,*
- *řešení otázky chudoby a sociálního vyloučení seniorů.⁶*

2.2 Hospodaření obcí

Předpokládaný demografický vývoj, jak již bylo naznačeno v minulé části práce, se jistě dotkne i hospodaření obcí.

Dle Ústavy České republiky (čl. 101, odstavec 3) *jsou územní samosprávné celky veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu.* Samostatné hospodaření obcí je pak řešeno v několika právních předpisech. Jde především o zákon o obcích č. 128/2000 Sb., dále pak zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů č. 250/2000 Sb., zákon o finanční kontrole ve veřejné správě č. 320/2001 Sb., zákon o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí č. 420/2004 Sb.

2.2.1 Územní rozpočty obecně

Územní rozpočty patří do systému veřejných rozpočtů, kdy se využívá nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného způsobu financování. V České republice zahrnujeme do územních rozpočtů především rozpočty obcí a krajů. Každý územní rozpočet prochází rozpočtovým procesem, kdy je rozpočet nejprve připraven, sestaven a schválen, následně realizován a kontrolován. Rozpočtový proces končí schválením závěrečného účtu.⁷

⁶ http://www.mpsv.cz/files/clanky/4276/ageing_toolkit_czech.pdf, str. 13

⁷ Zpracováno podle Peková 2011, Tománek 2011

Rozpočtový proces se řídí určitými zásady:

- *„Každoroční sestavování a schvalování rozpočtu.* Tato zásada říká, že nelze tentýž rozpočet použít vícekrát.
- *Reálnost a pravdivost rozpočtu.* Tato zásada upozorňuje na to, že nesmí být vědomě nadhodnocovány příjmy a podhodnocovány výdaje.
- *Úplnost a jednotnost rozpočtu.* Tato zásada znamená, že mají být do rozpočtu zahrnuty všechny potřeby a záměry, aby nemuselo docházet k předělávání a zároveň, že rozpočet má být zpracován dle platné rozpočtové skladby.
- *Dlouhodobá vyrovnanost rozpočtu.*
- *Publicita rozpočtu.*⁸

Stejně tak jako ostatní rozpočty rozpočtové soustavy i rozpočty územních celků mají příjmovou a výdajovou stranu a dle jejich vzájemné bilance se pak hovoří o rozpočtu vyrovnaném, deficitním nebo přebytkovém.

Příjmy a výdaje rozpočtu obce jsou členěny dle rozpočtové skladby, ta také umožňuje členění na běžnou a kapitálovou část rozpočtu (viz tabulka 2.2). Běžnou část rozpočtu tvoří ta část, která se de facto každý rok opakuje a kde se mění pouze dílčí podmínky. Jako běžné příjmy považujeme příjmy daňové, nedaňové a přijaté transfery, výnosy těchto daní jsou pravidelně se opakující, jen se mění například počet zaměstnanců, firem, které odvádí daně, daňová sazba či výše zisků z vlastního podnikání atd. Do běžných výdajů pak můžeme zahrnout například výdaje na zaměstnance úřadu, na údržbu škol, obecní policii atd. Kapitálový rozpočet souvisí s jednorázovými investičními akcemi, z hlediska příjmů jde například o prodej obecního majetku, z hlediska výdajů např. o vybudování čistíčky, zateplení obecní budovy atd.

⁸ Tománek 2011, str. 15-16.

Tabulka 2.2 Obecné schéma běžné a kapitálové části rozpočtu

Příjmy	Výdaje
Běžné	Běžné
Daňové	- všeobecné veřejné služby
- svěřené daně	- veřejný pořádek
- sdílené daně	- vzdělání
- místní daně	- péče o zdraví
- správní poplatky	- bydlení
Nedaňové	- komunální služby
- uživatelské poplatky za služby	- na podnikání
- příjmy z pronájmu majetku	- ostatní běžné výdaje
- <i>příjmy vlastních neziskových organizací</i>	- <i>placené úroky</i>
- zisk z podnikání	- běžné dotace jiným rozpočtům
- ostatní	
Přijaté transfery	
- běžné dotace ze SR	
- běžné dotace ze státních fondů	
- od územních rozpočtů	
- ostatní běžné příjmy	
Kapitálové	Kapitálové
- z prodeje majetku	- na investice
- kapitálové přijaté dotace z rozpočtové soustavy	- kapitálové dotace jiným rozpočtům
- příjmy z investičních úvěrů a půjček apod.	- na nákup obligací, akcií
- příjmy z emise vlastních obligací	- poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky
- dary na investice	- splátky dříve přijatých půjček
- přebytek běžné části rozpočtu	- na krytí deficitu běžné části rozpočtu

Zdroj dat: Peková 2011, str. 218, 219

Tato práce se zabývá vlivem demografické změny (stárnutí obyvatelstva) na místní rozpočet. Z tohoto pohledu budou z výše uvedeného členění nejvíce dotčeny běžné příjmy a výdaje. Daňové příjmy obecně jsou velmi závislé na počtu obyvatel a jeho věkové skladbě resp. počtu produktivního obyvatelstva, tedy se stárnutím přímo souvisí. V další části práce je ukázáno, zda také daňové příjmy obce jsou závislé na věkové skladbě obyvatelstva. Stejně tak transfery, které jsou vypláceny z celkových příjmů veřejných rozpočtů, závisí na produktivitě obyvatelstva a na jeho produktivním množství.

Z hlediska výdajů stárnutí obyvatelstva se mění především výdaje na vzdělání, péči o zdraví atd. Stárnutí bude pravděpodobně vyžadovat přesun částí výdajů ze vzdělání na seniory.

2.2.2 Příjmy rozpočtu

Příjmy obecních rozpočtů lze členit dle různých kritérií. Obecně, jak je vidět v subkapitole 2.2.1, se člení na:

- běžné,
- kapitálové.

Dle rozpočtových pravidel jsou pak příjmy rozpočtů členěny takto:

- a) příjmy z vlastního majetku a majetkových práv,*
- b) příjmy z výsledků vlastní hospodářské činnosti,*
- c) příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou příjmem obce, která organizaci zřídila nebo založila,*
- d) příjmy z vlastní správní činnosti vč. příjmů z výkonů státní správy (správní poplatky, vybrané pokuty...),*
- e) výnosy z místních poplatků podle zvláštního zákona,*
- f) výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona,*
- g) dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů,*
- h) dotace z rozpočtu kraje,*
- i) prostředky získané správní činností orgánů státní správy,*
- j) přijaté peněžní dary a příspěvky,*
- k) jiné příjmy.⁹*

Podrobnější členění dle rozpočtové skladby dělí příjmy obcí do následujících 4 tříd:

- daňové,
- nedaňové,
- kapitálové,
- dotace.

2.2.2.1 Daňové příjmy

Do této kategorie patří jak podíl na vybraných daních, tak příjmy z poplatků. Velikost příjmů z daní je dána platným rozpočtovým určením. V tabulce 2.3 jsou příspěvky jednotlivých daní k rozpočtu obce rozebrány podrobněji.

⁹Tománek 2011, str. 23

Tabulka 2.3 Rozpočtové určení daní v roce 2011

1. Daň z nemovitosti	Celý výnos je svěřen obci, kde se nemovitost (pozemek, stavba) nachází.
2. Daň z příjmů právnických osob, kdy právnickou osobou je obec	Celý výnos zůstává příslušné obci.
3. Daň z příjmů fyzických osob z podnikání	Obec získává 30 % výnosu této daně, pokud mají podnikatelé bydliště na území obce.
4. Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (podle zaměstnanců)	Z celostátního výnosu jde obcím 1,5 %, přičemž konkrétní obec získá z tohoto podíl, který odpovídá podílu počtu zaměstnaných v obci na celkovém počtu zaměstnaných ve státě.
5. Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	Obcím jde 21,4 % celostátního výnosu. Konkrétní obec získává podíl dle velikosti skupiny, do které náleží (viz vysvětlení dále).
6. Daň z příjmů fyzických osob z podnikání	Obcím jde 21,4 % z 60 % celostátního výnosu této daně. Konkrétní obec získává podíl dle velikostní skupiny, do které náleží (viz vysvětlení dále).
7. Daň z příjmů fyzických osob srážková	Obcím jde 21,4 % celostátního výnosu. Konkrétní obec získává podíl dle velikosti skupiny, do které náleží (viz vysvětlení dále).
8. Daň z příjmů právnických osob	Obcím jde 21,4 % celostátního výnosu. Konkrétní obec získává podíl dle velikosti skupiny, do které náleží (viz vysvětlení dále).
9. Daň z přidané hodnoty	Obcím jde 21,4 % celostátního výnosu. Konkrétní obec získává podíl dle velikosti skupiny, do které náleží (viz vysvětlení dále).

Zdroj: Tománek 2011

Výnosy jednotlivých daní (body 5 - 9 tabulky 2.3) jsou jednotlivým obcím rozdělovány takto:

- z výnosu sdílených daní (podíl 21,4 %) se 3 % rozdělují mezi všechny obce podle podílu výměry jednotlivé obce na celkové výměře republiky,
- z výnosu sdílených daní (podíl 21,4 %) se 3 % rozdělují mezi všechny obce podle podílu počtu obyvatel jednotlivé obce na celkovém počtu obyvatel republiky,
- z výnosu sdílených daní (podíl 21,4 %) se 94 % rozděluje mezi všechny obce podle počtu obyvatel upraveného koeficientem,
- pro sdílení daní jsou obce rozděleny do 6 kategorií, jimž jsou přiděleny koeficienty postupných přechodů.¹⁰

¹⁰ Tománek 2011, str. 30

Jak již bylo řečeno, součástí daňových příjmů jsou příjmy z poplatků, kam patří:

- *místní poplatky,*
- *správní poplatky,*
- *poplatky spojené s životním prostředím.¹¹*

2.2.2.2 Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy vznikají z vlastní hospodářské činnosti a slouží k částečné úhradě služeb, které poskytuje obec. Patří zde zejména:

- *příjmy z pronájmu majetku,*
- *příjmy od organizací zřízených a založených obcí,*
- *dary a příspěvky.¹²*

2.2.2.3 Kapitálové příjmy obcí

Kapitálové příjmy obcí zahrnují příjmy z prodeje dlouhodobého majetku obcí, jako např.: prodej nemovitostí, akcií, dluhopisů apod. Jde o jednorázový příjem z prodeje, nikoliv např. o dividendy, která plynou z vlastnictví akcií. Ta by byla zahrnuta do předchozí kategorie nedaňových příjmů.

2.2.2.4 Dotace obcím

Dotace obcím jsou poskytovány z jiných veřejných rozpočtů:

- *dotace ze státního rozpočtu,*
- *dotace ze státních fondů,*
- *dotace od krajů,*
- *dotace z fondů Evropské unie.¹³*

Dotace lze rozdělit do dvou kategorií a to na nárokové a nenárokové. Nárokové jsou takové, které obce dostávají automaticky, pokud na ně mají nárok, tj., splní předem daná požadovaná kritéria.

¹¹ Tománek 2011, str. 31

¹² Tománek 2011, str. 36

¹³ Tománek 2011, str. 37

Mezi nárokové dotace patří např.:

- *Dotace na vybraná zdravotnická zařízení.* Jsou poskytovány např. na provoz jeslí, pokud je obec zřizuje.
- *Dotace na výkon státní správy.* Dostávají všechny obce, výše této dotace se ale liší podle úrovně státní správy, kterou obec zajišťuje. Výše dotace na určitý výkon státní správy (např. na stavební úřad) je určen počtem lidí, pro který je tento výkon určen, tzn., pokud obec vykonává tuto činnost i pro obyvatele vedlejší obce, dostává na ně dotaci. Dotace jsou poskytovány dle funkcí částkou na jednoho obyvatele. Dotace je dále ovlivněna velikostí správního obvodu a velikostí správního centra.¹⁴

Nenárokové dotace jsou všechny ostatní dotace, které může obec získat, požádá-li o ně a splní-li požadovaná kritéria. Nenárokové dotace jsou poskytovány např. na výstavbu technické infrastruktury a výstavbu startovacích nájemních bytů, na zateplování veřejných budov, na podporu cestovního ruchu, na kulturní akce, na budování průmyslových zón,...

2.2.3 Výdaje rozpočtu

Výdaje obecních rozpočtů lze členit dle různých kategorií.

Mezi obvyklé výdaje patří:

- *Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství (lesní hospodářství, rybolov,...),*
- *průmyslová a ostatní odvětví hospodářství (výstavba, údržba a provoz silnic, chodníků, vodovodů, kanalizací,...),*
- *služby pro obyvatelstvo (školy, kultura, tělovýchovná činnost, komunální služby, bydlení v majetku obce, životní prostředí,...),*
- *sociální věci a politika zaměstnanosti (dávky v soc. zabezpečení, domovy pro seniory a s pečovatelskou službou,...),*
- *bezpečnost státu a právní ochrana (obecní policie, požární ochrana,...),*
- *všeobecná veřejná správa a služby (zastupitelské orgány, obecní úřad).¹⁵*

¹⁴ Zpracováno podle Tománek 2011

¹⁵ Tománek 2011, str. 78

Obec může v podstatě financovat cokoliv, omezením je velikost rozpočtu a povinnost prvotně financovat to, co ukládají obci platné zákony (např. zákon o obcích č. 128/2000 Sb., zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů č. 250/2000 Sb.).

3 ANALÝZA DOPADŮ DEMOGRAFICKÉ STRUKTURY NA ROZPOČET OBCE

V této kapitole je prezentována současná demografická situace zkoumané obce a její demografická prognóza do budoucna. V další části je popsán rozpočet vybrané obce. Na závěr této kapitoly je provedena samotná analýza dopadů předpokládaného demografického vývoje na jednotlivé části rozpočtu vybrané obce.

Zkoumanou obcí je město Kravaře, které je od roku 2003 obcí s rozšířenou působností. Město se nachází na severní Moravě na spojnici měst Opava a Ostrava v oblasti tzv. Hlučínska.

3.1 Demografie vybrané obce

V této části je analyzována demografická situace zkoumaného města Kravaře. Získat data pro analýzu demografické situace v minulosti a současnosti není problém, tato data jsou k dispozici, problém nastává u prognózy do budoucna. Obce obecně na tyto dílčí prognózy nemají prostředky a statistický úřad vytváří pouze prognózy větších územních celků než je obec. Proto je běžné, že se k prognózování vývoje obce využívají závěry celonárodních prognóz, kdy se pak obce snaží tyto závěry upravit dle konkrétní situace. Stejně tak je postupováno v této práci. Aby se ale zjistilo, zda skutečně lze využít celostátní prognózy i pro město Kravaře, jsou porovnávána data z minulosti z celého území ČR s daty města Kravaře a je zjišťováno, zda jsou skutečně ve vzájemné korelaci. Celonárodní prognózy jsou pak doplněny o předpokládaný demografický vývoj dané obce, který je zveřejněn v územně analytických podkladech.

3.1.1 Současná demografická struktura České republiky a prognóza do budoucna

V současné době žije v České republice přes 10,5 mil. obyvatel. Pokud se podíváme na trend porevolučních let, vidíme, že počet obyvatel nejprve mírně klesal, mezi lety 2005 až 2009 však vzrostl, což je dáno, jak je vidět v tabulce 3.1, kombinací přirozeného přírůstku a přírůstku stěhování. Co se týká poměru mezi muži a ženami, tak ženy mírně převažují, ale už méně než v minulosti. Již z těchto prvních čísel je jasné, že pesimistická slova Burciny a Kučery (viz kapitola 2.1.1) se ne zcela naplňují.

Tabulka 3.1 Absolutní a relativní počet obyvatel České republiky

	absolutně (v tis. obyvatel)			relativně (v %)	
	celkem	muži	ženy	muži	ženy
1990	10 364	5 037	5 327	48,60	51,40
1995	10 321	5 017	5 305	48,60	51,40
2000	10 267	4 997	5 270	48,67	51,33
2005	10 251	5 003	5 248	48,80	51,20
2009	10 507	5 157	5 350	49,08	50,92

Zdroj dat: Český statistický úřad, vlastní výpočty

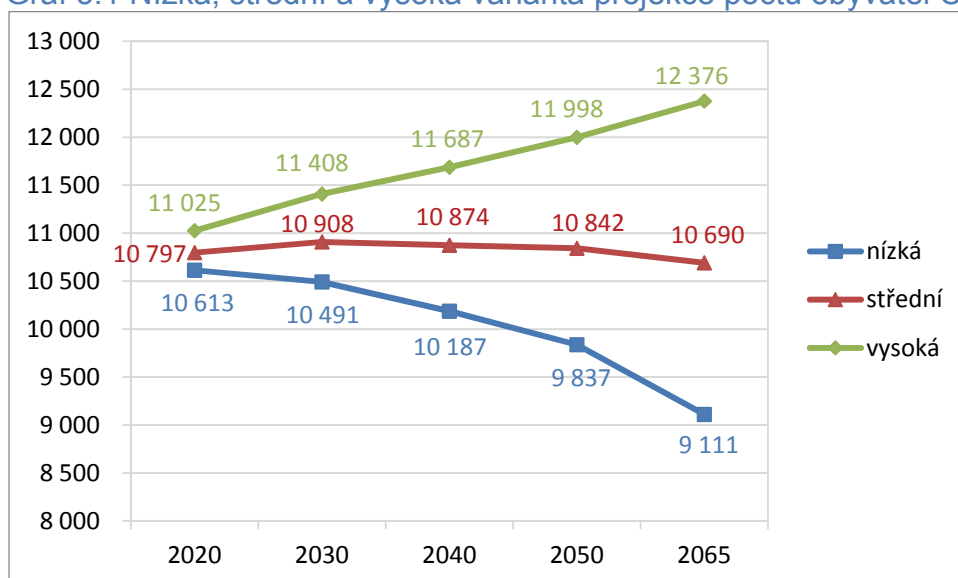
Tabulka 3.2 Přírůstky obyvatel ČR

	přirozený přírůstek (v jedn. obyvatel)	přírůstek stěhováním (v jedn. obyvatel)	celkový přírůstek (v jedn. obyvatel)
1990	1 398	624	2 022
1995	-21 816	9 999	-11 817
2000	-18 091	6 539	-11 552
2005	-5 727	36 229	30 502
2009	10 927	28 344	39 271

Zdroj dat: Český statistický úřad

Co se týká budoucího počtu obyvatel, tak český statistický úřad pracuje s třemi typy projekcí a to s tzv. nízkou, střední a vysokou variantou. Z grafu 3.1 je patrné, že také statistický úřad si je vědom toho, že nelze přesně odhadovat chování lidí. Pravděpodobně proto se projekce počtu obyvatel České republiky v roce 2065 liší ve vysoké oproti nízké variantě o něco více než 3 mil. obyvatel, což je téměř třetina současného počtu (podrobnější prognóza viz příloha č. 1).

Graf 3.1 Nízká, střední a vysoká varianta projekce počtu obyvatel ČR

Zdroj dat: Český statistický úřad

Tabulka 3.3 Věková skladba obyvatel ČR

	absolutně (v tis.)			relativně (v %)		
	0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
1990	2 194	6 868	1 302	21,2	66,3	12,5
1995	1 893	7 056	1 372	18,3	68,4	13,3
2000	1 664	7 179	1 423	16,2	69,9	13,9
2005	1 501	7 293	1 456	14,6	71,1	14,2
2009	1 494	7 414	1 599	14,2	70,6	15,2

Zdroj dat: Český statistický úřad, vlastní výpočty

V posledních 20 letech klesla kategorie obyvatel 0-14 (pokles o 7 %), na úkor skupiny 15-64 (nárůst o 4,3 %) a skupiny 65+ (nárůst o 2,7 %). Z těchto dat je skutečně patrné, že obyvatelstvo ČR za posledních 20 let zestárlo. Ještě názorněji toto stárnutí vyjadřuje index stáří, který vzrostl o 40 %.

Tabulka 3.4 Index stáří obyvatel ČR¹⁶

	index stáří
1990	59,37
1995	72,48
2000	85,49
2005	97,01
2009	106,99

Zdroj dat: Český statistický úřad, vlastní výpočty

Dle střední varianty projekce věkové skladby obyvatel ČR bude absolutní počet obyvatel klesat jak v kategorii 0-14, tak v kategorii 15-64, počet obyvatel v kategorii 65+ bude dle této projekce až do roku 65 růst. Relativně pak výrazně klesne věková skupina 0-14, skupiny 15-64 a 65+ porostou. I z této projekce a následného výpočtu indexu stáří je patrné, že obyvatelstvo České republiky pravděpodobně zestárne. Pokud se zaměříme na ekonomické implikace, pak dle této varianty bude v roce 2065 jen něco málo přes 50 % populace v produktivním věku. Navíc produktivní věk je zde definován jako rozmezí let 15-64, takže i v této skupině je část obyvatel, která bude závislá na ostatních, jde především o studenty, invalidy, nezaměstnané apod.

¹⁶ Index stáří = $(65+ / 0-14) \cdot 100$

Tabulka 3.5 Střední varianta projekce věkové skladby obyvatel ČR

	absolutně (v tis.)			relativně (v %)		
	0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
2020	1 683	6 948	2 166	15,6	64,4	20,1
2030	1 509	6 882	2 517	13,8	63,1	23,1
2040	1 399	6 561	2 914	12,9	60,3	26,8
2050	1 501	5 966	3 376	13,8	55,0	31,1
2065	1 412	5 839	3 440	13,2	54,6	32,2

Zdroj dat: Český statistický úřad, vlastní výpočty

Tabulka 3.6 Index stárí obyvatel ČR dle střední varianty projekce

	index stárí
2020	128,70
2030	166,80
2040	208,29
2050	224,92
2065	243,63

Zdroj dat: Český statistický úřad, vlastní výpočty

3.1.2 Současná demografická struktura města Kravaře a prognóza do budoucna

Město Kravaře mělo v roce 2009 6 821 obyvatel, tyto lidé žili na katastrální výměře 1 937,22 ha. Kravaře fungují jako obec s rozšířenou působností a zajišťují správu devíti obcí - Bolatic, Chuchelné, Kobeřic, Kravař, Rohova, Strahovic, Sudic, Štěpánkovic a Třebomí.¹⁷

Počet obyvatel města Kravaře ve sledovaném období mírně rostl, výjimku tvoří poslední období, kdy počet obyvatel klesl. Jak je vidět z tabulky 3.7, nárůst počtu obyvatel byl tvořen přírůstkem stěhování, naopak přirozený přírůstek byl s výjimkou prvního sledovaného období záporný.

Tabulka 3.7 Absolutní a relativní počet obyvatel města Kravaře¹⁸

	absolutně (v jedn. obyvatel)			relativně (v %)	
	celkem	muži	ženy	muži	ženy
1990	6 680	3 311	3 369	49,56	50,44
1995	6 618	3 283	3 335	49,60	50,40
2000	6 620	3 286	3 334	49,63	50,37
2005	6 818	3 384	3 434	49,63	50,37
2009	6 831	3 382	3 449	49,51	50,49

¹⁷ www.kravare.cz

¹⁸ Při zpracovávání této tabulky byl problém v nesrovnatelnosti dat matriky města Kravař s daty dostupnými na stránkách statistického úřadu (ta se shodují s daty územně-analytických podkladů města Kravaře). Primárně jsem vycházela z dat statistického úřadu, nebyla-li tato dostupná, vycházela jsem z dat matriky města Kravaře.

Zdroj dat: Český statistický úřad, matrika města Kravaře, vlastní výpočty

Tabulka 3.8 Přírůstky obyvatel města Kravaře

	přirozený přírůstek (v jedn. obyvatel)	přírůstek stěhováním (v jedn. obyvatel)	celkový přírůstek (v jedn. obyvatel)
1990	31	17	48
1995	-26	31	5
2000	-17	89	72
2005	-11	28	17
2009	-9	-1	-10

Zdroj dat: Český statistický úřad

Co se týká prognózy do budoucna, tak územně analytické podklady (ÚAP) města Kravaře předpokládají mírný nárůst počtu obyvatelstva. ÚAP hovoří o: „*mírném nárůstu počtu obyvatel a to asi na 7050 do roku 2025*“. V ÚAP je dále zmiňováno, že: „*migrace obyvatel bude mít i nadále rozhodující důsledky pro další rozvoj*“ a také, že: „*předpokládaný vývoj počtu obyvatel je podmíněn zejména zvyšováním atraktivity vlastního bydlení v obci*“.

Tabulka 3.9 ukazuje, že v posledních 20 letech klesla kategorie obyvatel 0-14 (pokles o 7,3 %), na úkor skupiny 15-64 (nárůst o 3,3 %) a skupiny 65+ (nárůst o 4 %). Z těchto dat je patrné, že také obyvatelstvo města Kravaře za posledních 20 let zestárlo. Toto potvrzuje také níže vypočtený index stáří (viz tabulka 3.10).

Tabulka 3.9 Věková skladba obyvatel města Kravaře¹⁹

	absolutně			relativně		
	0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
1990	1 405	4 670	605	21,0	69,9	9,1
1995	1 256	4 737	624	19,0	71,6	9,4
2000	1 117	4 733	770	16,9	71,5	11,6
2005	967	4 971	880	14,2	72,9	12,9
2009	933	5 003	896	13,7	73,2	13,1

Zdroj dat: Český statistický úřad, matrika města Kravaře, vlastní výpočty

Tabulka 3.10 Index stáří obyvatel města Kravaře

	index stáří
1990	43,05
1995	49,69
2000	69,00
2005	91,01
2009	96,04

Zdroj dat: Český statistický úřad, matrika města Kravaře, vlastní výpočty

¹⁹ Při zpracovávání této tabulky byl problém v nesrovnatelnosti dat matriky města Kravaře s daty dostupnými na stránkách statistického úřadu (ta se shodují s daty územně-analytických podkladů města Kravaře). Primárně jsem vycházela z dat statistického úřadu, nebyla-li tato dostupná, vycházela jsem z dat matriky města Kravaře.

Co se týká prognózy ohledně věkové struktury města Kravaře, tak žádné konkrétní údaje nejsou k dispozici, ÚAP hovoří jen o tom, že: „je možno předpokládat dlouhodobý absolutní pokles počtu dětí..., Tento pokles bude pokračovat i při mírném růstu počtu obyvatel“. Na jiném místě se pak píše: „v dlouhodobém výhledu podíl obyvatel nad 65 let dále poroste“.

3.1.3 Porovnání demografického vývoje České republiky a města Kravaře

Pro naplnění cíle práce jsou jedny z nejdůležitějších statistik počet obyvatel, jejich věková skladba a vývoj těchto kategorií do budoucna. Co se týká projekcí do budoucna, tak jich příliš neexistuje na úrovni jednotlivých obcí, proto pokud se ukáže, že statistiky zkoumané obce se vyvíjely v souladu se statistikami celé republiky, budou tyto prognózy použity i pro zkoumanou obec.

Tabulka 3.11 Relativní změna počtu obyvatel 2009/1990

ČR	1,01
Kravaře	1,02

Zdroj dat: Český statistický úřad, matrika města Kravaře, vlastní výpočty

Relativní změna počtu obyvatel České republiky a města Kravaře mezi léty 1990 – 2009 je velmi podobná, v obou případech jde o cca 1% nárůst počtu obyvatel. V obou případech hraje významnou roli přírůstek stěhováním. Zde ale nelze příliš hledat analogii, neboť migrační politika státu a obce je velmi odlišná.

Tabulka 3.12 Relativní srovnání věkové skladby ČR a města Kravaře

		0-14	15-64	65+
ČR	1990	21,2	66,3	12,5
Kravaře	1990	21	69,9	9,1
ČR	2009	14,2	70,6	15,2
Kravaře	2009	13,7	73,2	13,1
ČR	2009-1990	-7	4,3	2,7
Kravaře	2009-1990	-7,3	3,3	4,0
prognóza	2065	13,2	54,6	32,2

Zdroj dat: Český statistický úřad, matrika města Kravaře, vlastní výpočty

Ze srovnání věkové skladby České republiky a města Kravaře je patrné, že město Kravaře mělo analogické věkové složení obyvatel jako celá Česká republika. Díky tomuto závěru lze celonárodní prognózy aplikovat i na tuto konkrétní obec.

3.1.4 Předpokládaný demografický vývoj města Kravaře a jeho vliv na obecní politiku

Z ÚAP města Kravaře plyne, že okolo roku 2025 bude v Kravařích žít 7050 obyvatel (prognózy na jiná léta nejsou k dispozici). Jde o nárůst 218 obyvatel za 16 let (od roku 2009). Průměrně se tak počítá s ročním nárůstem o 13 až 14 obyvatel. S tímto nárůstem je také počítáno v následující tabulce 3.13, kde je předpokládaný počet obyvatelstva rozčleněn do jednotlivých věkových skupin dle střední varianty prognózy demografického vývoje (viz tabulka 3.5).

Tabulka 3.13 Předpokládaná věková skladba obyvatel města Kravaře

	0-14	15-64	65+	Celkem
2009	933	5 003	896	6 832
2020	1 089	4 496	1 397	6 982
2020:2009 [2009 = 100 %]	116,7 %	89,9 %	155,92 %	
2040	936	4 374	1 944	7 254
2040:2009 [2009 = 100 %]	100,3 %	87,4 %	217 %	

Zdroj dat: Český statistický úřad, matrika města Kravaře, vlastní výpočty

Z tabulky 3.13 je zřejmé, že v horizontu 10 let dojde k mírnému nárůstu počtu dětí, v horizontu 30 let by se měl stav navrátit na současnou úroveň. Co se týká počtu produktivního obyvatelstva, tak to bude po celou dobu klesat, naopak výrazný nárůst lze očekávat u obyvatelstva staršího 65 let.

Město Kravaře se tak bude muset v budoucnosti vypořádat s problémy, které plynou z této předpokládané demografické změny.

3.2 Rozpočet města Kravaře

V této části práce je analyzován rozpočet zkoumané obce – města Kravaře. Všechny údaje, které budou v této kapitole uvedeny, jsou v konsolidované podobě.

3.2.1 Základní charakteristiku rozpočtu města Kravaře

V tabulce 3.14 je provedeno základní rozčlenění rozpočtu sledované obce Kravaře za rok 2010.

Tabulka 3.14 Příjmy a výdaje obce Kravaře za rok 2010

Třída	Absolutní hodnoty (v tis. Kč)	Relativní hodnoty (na obyvatele, v Kč)	Relativně z celk. příjmů/výdajů (v %)
1 Daňové příjmy	61 248	8 979	31,10
2 Nedaňové příjmy	24 765	3 630	12,58
3 Kapitálové příjmy	1 856	272	0,94
4 Přijaté dotace ²⁰	109 046	15 987	55,38
celkové příjmy	196 915	28 869	-
5 Běžné výdaje ²¹	174 310	25 555	75,77
6 Kapitálové výdaje	55 741	8 171	24,23
celkové výdaje	230 051	33 727	-
balance	-33 135	-4 857	-

Zdroj: Ministerstvo financí ČR, vlastní výpočty

Město Kravaře mělo v roce 2010 6 821, je obcí s rozšířenou působností se zajištěním správy pro devět obcí. Tomuto odpovídá také celková výše rozpočtu 197 mil. na příjmové straně a 230 mil. na straně výdajové, rozpočet je tak deficitní.

Z tabulky 3.14 je zřejmé, že více než polovinu celkových příjmů tvoří přijaté dotace, necelou třetinu daňové příjmy, cca 13 % nedaňové příjmy a méně než 1 % příjmy kapitálové. Výdaje jsou rozděleny v poměru 76 % ku 24 % ve prospěch běžných výdajů nad kapitálovými.

Výše bylo uvedeno, že při daných podmínkách (především zákonech) a předpokládaném demografickém vývoji, by byly negativně zasaženy příjmy obce, pravděpodobně především daňové příjmy a přijaté dotace. Negativní předpoklad na příjmové straně umocňuje to, že stárnutí by mělo vliv na nárůst výdajové strany rozpočtu a to hlavně ve třídě běžných výdajů.

3.2.2 Příjmy města Kravaře

Pro přesnější vyjádření vlivu stárnutí obyvatelstva na rozpočet města Kravaře budou příjmy analyzovány podrobněji.

3.2.2.1 Přijaté dotace města Kravaře

Největší část příjmů města Kravaře v roce 2010 tvořily přijaté dotace, což je dáno především tím, že obec je obcí s přenesenou působností a vykonává určité úkony státní správy pro obyvatele dalších obcí.

²⁰ Po konsolidaci.

²¹ Po konsolidaci.

Tabulka 3.15 Přijaté dotace města Kravaře za rok 2010

Seskupení položek, položky	Absolutní hodnoty (v tis. Kč)	Relativní hodnoty (na obyvatele, v Kč)
<i>Neinvestiční přijaté dotace (41)²²</i>		
4111	1 619	237
4112	19 596	2 873
4116	68 266	10 008
4122	193	28
4129	5	0,7
<i>celkem za 41</i>	<i>89 679</i>	<i>13 147</i>
<i>Investiční přijaté dotace (42)²³</i>		
4216	9 792	1 436
4218	9 575	1 404
<i>celkem za 42</i>	<i>19 367</i>	<i>2 839</i>

Zdroj: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisusc/seznam.pl?nuts=CZ0805>, vlastní výpočty

Jak je vidět z tabulky 3.15 největší část přijatých dotací pochází ze státního rozpočtu, jejich velikost je ovlivněna především počtem obyvatel, počtem nezaměstnaných, počtem dětí, tělesně postižených, velikostí státní správy apod.

Pro lepší analýzu přijatých dotací slouží tabulka 3.16, která dotace člení podle jejich účelu.

²² 4111 Neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu; 4112 Neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného datačního vztahu; 4116 Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu; 4122 Neinvestiční přijaté transfery od krajů; 4129 Ostatní neinvestiční přijaté transfery od rozpočtů územní úrovně

²³ 4216 Ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu; 4218 Investiční převody z Národního fondu

Tabulka 3.16 Přijaté dotace města Kravaře za rok 2010 členění dle účelu

Účel přijaté dotace	Absolutní hodnoty (v tis. Kč)
Aktivní politika zaměstnanosti ²⁴	870
Sociální dávky (příspěvek na péči, dávky v hmotné nouzi) ²⁵	65 341
Čistírna odpadních vod (oprava a údržba) ²⁶	9 792
Sociálně právní ochrana dětí ²⁷	822
ZŠ Kravaře (oprava) ²⁸	1 650
ZŠ Kouty (oprava) ²⁹	9 575
Lidské zdroje a zaměstnanost ³⁰	341
Knihovna ³¹	27
Volby ³²	123
Sčítání lidu ³³	20
Lesní hospodářství ³⁴	37
Celkem účelové dotace	88 598
Na provoz a mzdy	19 596
Celkem na provoz	19 596

Zdroj: Interní materiály MÚ Kravaře, <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufiscsc/seznam.pl?nuts=CZ0805>, vlastní výpočty

Největší část přijatých dotací byla přidělena za účelem výplaty sociálních dávek, konkrétně šlo o prostředky na dávky v hmotné nouzi, příspěvky na péči, dávky pro zdravotně postižené. Jednalo se o částku přes 65 mil. Kč. Druhá největší částka byla určena na provoz a mzdy městského úřadu, menší částky pak šly na opravu obecního majetku, provoz knihovny, volby atd.

Obecně lze říct, že velikost přijatých účelových dotací je z převážné části závislá na platné legislativě a souvisí s demografickým vývojem pouze přeneseně. Pokud například demografický vývoj způsobí velký propad v příjmech státu, bude pravděpodobně patrná snaha o snížení vyplacených částek od státu směrem k obcím, resp. směrem k občanům.

²⁴ 13101 Aktivní politika zaměstnanosti pro okresní úřady a obce (469,55 tis. Kč) + 13234 Aktivní politika zaměstnanosti – OP LZZ (400,53 tis. Kč)

²⁵ 13235 Transfery na příspěvek na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (53 741 tis. Kč) + 13306 Transfery na dávky pomoci v hmotné nouzi (zákon č. 111/2006 Sb.), dávky zdravotně postiženým občanům (vyhláška č. 182/1991 Sb.), příspěvek při péči o blízkou nebo jinou osobu (zákon č. 100/1988 Sb., ve znění č. II zákona č. 109/2006 Sb.)

²⁶ 15796 Vodohospodářské projekty nad 100 mil. EUR + techn. asistence FS, podprogram č. 215 213 – EU – IV

²⁷ 98216 Sociálně právní ochrana dětí u obcí

²⁸ 33123 OP VK - oblast 1.4. EU peníze školám - EU

²⁹ 95816 Finanční mechanismus EHP/Norska - IV

³⁰ 14012 Vzdělávání v Egon centrech krajů a obcí s rozšířenou působností - EU

³¹ 34053 Veřejné informační služby knihoven - neinvestice

³² 98071 Účelové dotace na výdaje spojené s volbami do Parlamentu České republiky

³³ 98005 Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011

³⁴ 29004 Úhrada zvýšených nákladů podle § 24 odst. 2 lesního zákona (3,75 tis. Kč) + 29008 Náklady na činnost odborného lesního hospodáře podle § 37 odst. 6 a 7 lesního zákona (32,78 tis. Kč)

3.2.2.2 Daňové příjmy města Kravaře

Další významnou položkou příjmové části rozpočtu města Kravaře jsou daňové příjmy.

Tabulka 3.17 Daňové příjmy města Kravaře za rok 2010

Seskupení položek, položky	Absolutní hodnoty (v tis. Kč)	Relativní hodnoty (na obyvatele, v Kč)
<i>Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů (11)³⁵</i>		
1111	10 406	1 526
1112	5 206	763
1121	10 942	1 604
<i>celkem za 11</i>	<i>26 554</i>	<i>3 893</i>
<i>Vnitřní daně ze zboží a služeb (12)³⁶</i>		
1211	23 600	3 460
<i>celkem za 12</i>	<i>23 600</i>	<i>3 460</i>
<i>Poplatky a daně z vybraných činností a služeb (13)³⁷</i>		
1332	4	0,6
1334	10	1,5
1337	3 873	568
1341	121	18
1343	64	9
1347	607	89
1351	185	27
1359	32	5
1361	3 289	482
<i>celkem za 13</i>	<i>8 185</i>	<i>1 200</i>
<i>Majetkové daně (15)³⁸</i>		
1511	2 909	427
<i>celkem za 15</i>	<i>2 909</i>	<i>427</i>

Zdroj: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisusc/seznam.pl?nuts=CZ0805>, vlastní výpočty

Největší část daňových příjmů získává obec jako podíl na vybrané DPH, změna struktury obyvatelstva při daném rozpočtovém určení (viz tabulka 2.3) nemá na velikost této položky vliv. Tato položka by se změnila, pokud by se nějak výrazně v obci změnil počet obyvatel nebo výměra obce a obec by skočila do jiné velikostní skupiny³⁹.

³⁵ 1111 Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti; 1112 Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti; 1121 Daň z příjmů právnických osob

³⁶ 1211 Daň z přidané hodnoty

³⁷ 1332 Poplatky za znečištění ovzduší; 1334 Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu; 1337 Poplatek za provoz systému shromažďování, ..., komunálních odpadů; 1341 Poplatek ze psů; 1343 Poplatek za užívání veřejného prostranství; 1347 Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj; 1351 Odvod výtěžku z provozování loterií; 1359 Ostatní odvody z vybraných činností a služeb jinde neuvedené; 1361 Správní poplatky

³⁸ 1511 Daň z nemovitostí

³⁹ V současné době jsou obce rozděleny do 6 kategorií. Kravaře patří do kategorie 5001 – 30000 obyvatel.

Druhou největší část daňových příjmů tvoří podíl na výnosu daně z příjmů právnických osob. Také výnos této daně je především ovlivněn velikostí obce (a samozřejmě celostátním výnosem daně), takže změna věkové skladby obyvatel obce přínos prostředků do obecního rozpočtu neovlivní.

Zhruba stejný výnos jako DPPO přináší do rozpočtu města Kravaře daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Obec získává podíl na celostátním výnosu zjednodušeně podle toho, kolik zaměstnanců na svém území má. Výnos této daně tak více ovlivní podnikatelské prostředí a infrastruktura dané obce než věková skladba obyvatelstva. Další část z celostátního výnosu této daně je dána podle velikostní skupiny, do níž náleží a podle skutečného počtu obyvatel a podle rozlohy svého území.

Posledním významným daňovým příjmem obce je daň z příjmu fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti. Velikost výnosu této daně je ovlivněna počtem OSVČ s trvalým bydlištěm na území obce a jejich úspěšnosti podnikání, ačkoliv lze předpokládat, že největší počet podnikatelů patří právě do skupiny produktivního obyvatelstva. Ani tato kategorie není přímo ovlivněna věkovou skladbou obyvatelstva obce. I zde je další část z celostátního výnosu této daně dána podle velikostní skupiny, do níž náleží a podle skutečného počtu obyvatel a podle rozlohy svého území.

Z předchozího vyplývá, že největší daňové příjmy města Kravaře nejsou přímo ovlivněny věkovou skladbou obyvatelstva. Zprostředkovaně pak ovlivněny jsou, neboť z velké části závisí na celostátním výnosu této daně, a pokud rapidně klesne počet produktivního obyvatelstva, tak klesnou také daňové výnosy státu především v oblasti přímých daní.

3.2.2.3 Nedaňové příjmy města Kravaře

Nedaňové příjmy tvoří pouze cca 13 % rozpočtu města Kravaře. Nedaňové příjmy vznikají jako výsledek hospodářské činnosti.

Tabulka 3.18 Nedaňové příjmy města Kravaře za rok 2010

Seskupení položek, položky	Absolutní hodnoty (v tis. Kč)	Relativní hodnoty (na obyvatele, v Kč)
<i>Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem (21)⁴⁰</i>		
2111	16 716	2 451
2131	1 546	227
2132	2 152	316
2141	128	19
2142	864	127
2143	1 111	163
<i>celkem za 21</i>	<i>22 517</i>	<i>3 301</i>
<i>Přijaté sankční platby a vratky transferů (22)⁴¹</i>		
2212	412	60
2222	1 250	183
2229	200	29
<i>celkem za 22</i>	<i>1 862</i>	<i>273</i>
<i>Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy (23)⁴²</i>		
2324	129	19
2328	58	8,5
2329	17	2,5
2343	8	1,2
<i>celkem za 23</i>	<i>212</i>	<i>31</i>
<i>Přijaté splátky půjčených prostředků (24)⁴³</i>		
2460	174	26
<i>celkem za 24</i>	<i>174</i>	<i>26</i>

Zdroj: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisusc/seznam.pl?nuts=CZ0805>, vlastní výpočty

Největší část nedaňových příjmů získaly Kravaře jako odměnu za služby, které poskytují. Tato položka například může zahrnovat příjmy z pronájmu majetku, příjmy za umístění dětí v předškolních a školních zařízeních, příjmy inkasované za poskytování informací, atd. Jak je vidět z předchozího, tato položka závisí na demografické skladbě obyvatelstva pouze omezeně a to přes položku plateb za mateřské školy. Z demografických odhadů plyne, že počet dětí v Kravařích by měl v kratším časovém horizontu vrůst, dlouhodobě pak stagnovat.

⁴⁰ 2111 Příjmy z poskytovaných služeb a výrobků; 2131 Příjmy z pronájmu pozemků; 2132 Příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí; 2141 Příjmy z úroků; 2142 Příjmy z podílů na zisku a dividend; 2143 Realizované kurzové zisky

⁴¹ 2212 Sankční platby přijaté od jiných subjektů; 2222 Ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let od jiných veřejných rozpočtů; 2229 Ostatní přijaté vratky transferů

⁴² 2324 Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady; 2328 Neidentifikované příjmy; 2329 Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené; 2343 Příjmy z úhrad dobývacího prostoru a z vydobytých nerostů

⁴³ 2460 Splátky půjčených prostředků od obyvatelstva

3.2.2.4 Kapitálové příjmy města Kravaře

Ani ne 1 % příjmů tvoří kapitálové příjmy, v roce 2010 to byly příjmy z prodeje pozemků a ostatních nemovitostí. Tato položka příjmů není závislá na demografické skladbě obyvatelstva.

Tabulka 3.19 Kapitálové příjmy města Kravaře za rok 2010

Seskupení položek, položky	Absolutní hodnoty (v tis. Kč)	Relativní hodnoty (na obyvatele, v Kč)
<i>Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy (31)⁴⁴</i>		
3111	560	82
3112	1 296	190
celkem za 31	1 856	272

Zdroj: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisusc/seznam.pl?nuts=CZ0805>, vlastní výpočty

3.2.3 Výdaje města Kravaře

Pro vyjádření vlivu stárnutí obyvatelstva na rozpočet města Kravaře budou také výdaje analyzovány podrobněji. Dle druhového třídění se výdaje dělí na běžné a kapitálové (viz tabulka 3.14). Pro lepší představu, kam výdaje skutečně směřují, se využívá odvětvové třídění.

Tabulka 3.20 Výdaje města Kravaře dle odvětví za rok 2010

Skupiny	Absolutní hodnoty (v tis. Kč)	Relativně z celku (v %)	Relativní hodnoty (na obyv., v Kč)
Zemědělství, lesní hospodářství a rybníkářství (1)	0	0	0
Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství (2)	59 700	25,9 %	8 752
Služby pro obyvatelstvo (3)	56 729	24,7 %	8 317
Sociální věci a politika zaměstnanosti (4)	65 167	28,3 %	9 554
Bezpečnost státu a právní ochrana (5)	3 390	1,5 %	497
Všeobecná veřejná správa a služby (6)	45 065	19,6 %	6 607

Zdroj: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisusc/seznam.pl?nuts=CZ0805>, vlastní výpočty

Největší výdaje města Kravaře v roce 2010 tvořily výdaje do oblasti sociální politiky, následovány výdaji do průmyslového a ostatního odvětví hospodářství a výdaji do oblasti služeb pro obyvatelstvo. Poslední významnou položkou výdajové stránky rozpočtu jsou výdaje do oblasti všeobecné veřejné správy a služeb.

⁴⁴ 3111 Příjmy z prodeje pozemků; 3112 Příjmy z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí

3.2.3.1 Výdaje města Kravaře do zemědělství, lesního hospodářství a rybářství

Město Kravaře v roce 2010 nevydávalo své prostředky do oblastí zemědělství a lesního hospodářství.

Tabulka 3.21 Výdaje města Kravaře do zemědělství, lesního hosp. a rybářství za rok 2010

Oddíly, paragrafy	Absolutní hodnoty (v tis. Kč)	Relativní hodnoty (na obyvatele, v Kč)
Běžné výdaje		
<i>celkem</i>	0	0
Kapitálové výdaje		
<i>celkem</i>	0	0

Zdroj: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisusc/seznam.pl?nuts=CZ0805>

Co se týká obecného zhodnocení vlivu předpokládaného demografického vývoje na tuto výdajovou kapitolu, tak by stárnutí obyvatelstva nemělo mít na výdaje v této oblasti vliv.

3.2.3.2 Výdaje města Kravaře do průmyslového a ostatního hospodářství

Město Kravaře v roce 2010 vydalo více než čtvrtinu z celkových prostředků do oblastí průmyslového a ostatního hospodářství.

Tabulka 3.22 Výdaje města Kravaře do průmyslového a ostatního hosp. za rok 2010

Oddíly, paragrafy		Absolutní hodnoty (v tis. Kč)	Relativní hodnoty (na obyvatele, v Kč)
<i>Průmysl, stavebnictví, obchod a služby (21)⁴⁵</i>			
2141	Běžné výdaje	1 427	209
	Kapitálové výdaje	276	40
<i>celkem 21</i>		1 703	250
<i>Doprava (22)⁴⁶</i>			
2212	Běžné výdaje	4 000	586
	Kapitálové výdaje	44	6,4
2221	Běžné výdaje	52	7,6
<i>celkem za 22</i>		4 096	600
<i>Vodní hospodářství (23)⁴⁷</i>			
2321	Běžné výdaje	9 097	1 334
	Kapitálové výdaje	44 805	6 569
<i>celkem za 23</i>		53 902	7 902

Zdroj: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisusc/seznam.pl?nuts=CZ0805>, vlastní výpočty

⁴⁵ 2141 Vnitřní obchod

⁴⁶ 2212 Silnice; 2221 Provoz veřejné silniční dopravy

⁴⁷ 2321 Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly

Absolutně největší část výdajů do průmyslového a ostatního hospodářství v roce 2010 tvořily kapitálové výdaje na opravu a údržbu čističky odpadních vod. Významné výdaje šly také do oblasti dopravy. Převážná část z těchto prostředků šla na údržbu místních a účelových komunikací (čištění, odklid sněhu...). Částku 52 tis. Kč zaplatila obec firmám, které provozují veřejnou autobusovou dopravu (TQM, Veolia Transport) za to, že zastavují na území města.⁴⁸

Obecně lze říci, že ani tato skupina rozpočtových výdajů by neměla být předpokládaným stárnutím obyvatelstva dotčena. Nicméně platí, že veřejnou meziměstskou dopravu využívá především mládež, která dojíždí do škol a část pracujících, kteří dojíždí do zaměstnání. Naopak městská veřejná doprava je i hojně využívána seniory, kteří již nejsou tak mobilní a potřebují se dopravit z jedné části města do druhé. Proto lze v budoucnosti očekávat z důvodu předpokládaného stárnutí obyvatelstva tlak na to, aby se podporovala linka, která bude jezdit po Kravařích.

3.2.3.3 Výdaje města Kravaře do služeb pro obyvatelstvo

Skupinu 3 tvoří výdaje do oblasti služeb pro obyvatelstvo jako je vzdělání, kultura, církev, tělovýchova, zájmová činnost, zdravotnictví, bydlení, životní prostředí apod.

Tabulka 3.23 Výdaje města Kravaře do služby pro obyvatelstvo za rok 2010

Oddíly, paragrafy		Absolutní hodnoty (v tis. Kč)	Relativní hodnoty (na obyvatele, v Kč)
<i>Vzdělávání (31 a 32)⁴⁹</i>			
3111	Běžné výdaje	1 906	279
	Kapitálové výdaje	3 480	510
3113	Běžné výdaje	6 422	941
	Kapitálové výdaje	5 106	749
3231	Běžné výdaje	60	8,8
	Kapitálové výdaje	169	25
<i>celkem za 31, 32</i>		<i>17 143</i>	<i>2 513</i>
<i>Kultura, církev a sdělovací prostředky (33)⁵⁰</i>			
3314	Běžné výdaje	979	144
	Kapitálové výdaje	79	12
3315	Běžné výdaje	1 127	165
3321	Běžné výdaje	1 509	221
	Kapitálové výdaje	64	9
3392	Běžné výdaje	1 144	168

⁴⁸ Interní sdělení MÚ Kravaře

⁴⁹ 3111 Předškolní zařízení; 3113 Základní školy; 3231 Základní umělecké školy

⁵⁰ 3314 Činnosti knihovnické; 3315 Činnosti muzeí a galerií; 3321 Činnosti památkových ústavů, hradů a zámků; 3392 Zájmová činnost v kultuře

celkem za 33		4 902	719
<i>Tělovýchova a zájmová činnost (34)⁵¹</i>			
3412	Běžné výdaje	13 033	1 911
3419	Běžné výdaje	1 160	170
3421	Běžné výdaje	4 953	726
	Kapitálové výdaje	117	17
3429	Běžné výdaje	130	19
celkem za 34		19 393	2 843
<i>Bydlení, komunální služby a územní rozvoj (36)⁵²</i>			
3613	Běžné výdaje	244	36
	Kapitálové výdaje	62	9
3619	Běžné výdaje	50	7,3
3631	Běžné výdaje	1 570	230
	Kapitálové výdaje	198	29
3632	Běžné výdaje	111	16
3635	Běžné výdaje	68	10
	Kapitálové výdaje	334	49
3639	Běžné výdaje	704	103
3699	Běžné výdaje	433	63
	Kapitálové výdaje	56	8
celkem za 36		3 830	562
<i>Ochrana životního prostředí (37)⁵³</i>			
3722	Běžné výdaje	5 133	753
3733	Běžné výdaje	59	8,7
3744	Běžné výdaje	22	3,2
3745	Běžné výdaje	6 037	885
	Kapitálové výdaje	186	27
celkem za 37		11 437	1 677

Zdroj: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisusc/seznam.pl?nuts=CZ0805>, vlastní výpočty

Největší podíl těchto výdajů a to téměř 23 % tvoří běžné výdaje na provoz sportovních zařízení v majetku obce. Konkrétně jde především o výdaje na provoz aqvaparku v Kravařích-Koutech a podporu TJ SK Kravaře. Obecně lze říci, že stárnutí obyvatelstva by mělo vést k přesunu prostředků od podpory sportovních zařízení k jiným volnočasovým aktivitám (zahrádkáři, chovatelé...), kterým se senioři více věnují. Toto ale neplatí pro případ aqvaparku Kravaře-Kouty, neboť velkou část zákazníků v dopoledních hodinách právě tvoří senioři. Druhou velkou skupinou jsou pak rodiče s malými dětmi na rodičovské dovolené.⁵⁴ Dle předpokládaného

⁵¹ 3412 Sportovní zařízení v majetku obce; 3419 Ostatní tělovýchovná činnost; 3421 Využití volného času dětí a mládeže; 3429 Ostatní zájmová činnost a rekreace

⁵² 3613 Nebytové hospodářství; 3619 Ostatní rozvoj bydlení a bytového hospodářství; 3631 Veřejné osvětlení; 3632 Pohřebnictví; 3635 Územní plánování; 3639 Komunální služby a územní rozvoj jinde nezařazené; 3699 Ostatní záležitosti bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje

⁵³ 3722 Sběr a svoz komunálních odpadů; 3733 Monitoring půdy a podzemní vody; 3744 Protierozní, protilavinová a protipožární ochrana; 3745 Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň

⁵⁴ Interní sdělení MÚ Kravaře.

demografického vývoje (viz tabulka 3.13) by počet malých dětí neměl oproti současnému stavu výrazně poklesnout a počet seniorů by měl vzrůst. Čistě z tohoto hlediska se nedá předpokládat, že by demografický vývoj přinesl snížení provozních nákladů tohoto sportovního zařízení, navíc se dá předpokládat, že v budoucnosti porostou ceny energií a to proporcionálně více než kupní síla obyvatelstva.

Co se týká podpory TJ SK Kravaře, tak tam platí, že se jedná především o podporu fotbalového klubu, v omezené míře jsou prostředky alokovány také do jiných sportovních aktivit (běh, fitness pobyty atd.). Zde platí, že se jedná téměř výhradně o podporu volnočasových aktivit mladší generace.

Z výdajů města Kravaře do služeb pro obyvatelstvo v roce 2010 (paragraf 3421) byly podporovány i další spolky a sdružení působící na území města Kravaře.

Tabulka 3.24 Schválené neinvestiční příspěvky na rok 2010

Název	Částka (v Kč)
TJ SK Kravaře	500 000
TJ SK Kravaře – Běh zámeckým parkem	10 000
TJ SK Kravaře – Fotbalový klub	500 000
TJ SK Kravaře – Tělocvična	150 000
Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska Sbor dobrovolných hasičů Kravaře	130 000
Informační centrum Kravaře	50 000
Mateřské centrum Opička	10 000
Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR, o. s. zákl. organizace Kravaře	5 000
Klub rodičů a přátel školy při ZŠ Kravaře	10 000
Myslivecké sdružení Olšinka	10 000
Český svaz chovatelů, zák. organizace Kravaře	10 000
Český zahrádkářský svaz, zákl. organizace Kravaře	10 000
Dagmar Turková	5 000
BULY Aréna – zájmové sdružení	500 000
BULY Aréna – zájmové sdružení	2 207 383
Hedvika Baránková	5 000
Moto – Club Kravaře	15 000
Klub přátel Německa	10 000
Český svaz včelařů, o. s. zákl. organizace Kravaře	3 000
Myslivecká společnost Opavice	1 000
Kynologická organizace Kravaře	20 000

Zdroj: Interní materiály MÚ Kravaře

Největší podporu z města obdrželo zájmové sdružení BULY Aréna. Součástí komplexu Buly arény jsou mimo aqvaparku zmíněného výše (a podporovaného v rámci paragrafu 3412) také další sportoviště (tenisové a badmintonové kurty, hokejové hala, bowling, fotbalové a basketbalové hřiště, fitness, tělocvična).

S výjimkou aqvaparku tak jde hlavně o podporu volnočasových aktivit dětí, mládeže a lidí produktivního věku. Druhou největší podporu v roce 2010 obdržela tělovýchovná jednota sportovního klubu Kravaře (rovněž také podporována i v rámci paragrafu 3412), opět se jedná o podporu volnočasových aktivit populace mladšího a středního věku. Pokud se k těmto spolkům ještě přidá Moto-Club, tak na sportovní vyžití vydaly Kravaře v roce 2010 přes 90 % neinvestičních příspěvků, kdežto na spolky a sdružení, které sdružují téměř výhradně seniory (Svaz postižených civilizačními chorobami, Český svaz chovatelů, Český zahrádkářský svaz, Klub přátel Německa) šlo z těchto neinvestičních příspěvků ani ne 1 %. Dalo by se argumentovat tím, že paragraf 3421 skutečně slouží k výdajům prostředků do "Využití volného času dětí a mládeže", nicméně Kravaře do tohoto paragrafu zahrnují podporu všech spolků, jak ukazuje tabulka 3.23.

V rámci paragrafu 3421 (Využití volného času dětí a mládeže) je rovněž podporována příspěvková organizace Centrum volného času, která organizuje volnočasové aktivity dětí a mládeže a to jak pravidelné (kroužky, kurzy, sbor), tak příležitostní (tábory, akce, soustředění, maškarní plesy...).⁵⁵ V roce 2010 tato příspěvková organizace obdržela podporu města ve výši 417 tis. Kč.⁵⁶ Opět se jedná o podporu aktivit mladší generace. Vzhledem k předpokládanému demografickému vývoji (viz tabulka 3.13), kdy se nepředpokládá úbytek počtu dětí, je nepravděpodobné, že by došlo k poklesu výdajů z rozpočtu města této příspěvkové organizaci.

Další významnou oblastí, kam směřují výdaje 3. skupiny, jsou výdaje na vzdělání. Jde především o výdaje směřující do 2 základních škol (ZŠ Kravaře zajišťující výuku nižšího i vyššího stupně, ZŠ Kravaře-Kouty zajišťující výuku pouze v nižším stupni) a 2 mateřských škol (MŠ Kravaře, MŠ Kravaře-Kouty) a provozní výdaje základní umělecké školy Ivo Žídka Kravaře. Město Kravaře je zřizovatelem všech těchto škol. Tyto školy jsou financovány z normativu na žáka, který je vyplácen z ministerstva školství prostřednictvím krajů a z prostředků, které poskytuje obec a které jdou především do zajištění provozu škol a na opravy škol. Město Kravaře navíc také vybírá od rodičů dětí, které navštěvují mateřské školy, příspěvek ve výši 200 Kč

⁵⁵ <http://www.cvckravar.cz/>

⁵⁶ Interní materiály MÚ Kravaře.

měsíčně. Stejně tak ZÚŠ vybírá školné za služby, které poskytuje. Budovy všech těchto škol jsou ve vlastnictví města Kravaře a reálně všechny investiční výdaje zajišťuje město.⁵⁷ Základní školy získávají část prostředků z vedlejší činnosti, tj. např. z pronájmu tělocvičen, z prodeje obědů cizím strávníkům, z pronájmu výukových prostor, ze zisku finančních a věcných darů atd. jde však o zanedbatelné částky.⁵⁸ Stejně tak může škola z kladného hospodářského výsledku tvořit fondy a jejich výnos využít např. na opravu školy a ušetřit tak peníze z rozpočtu města. Obě základní školy města Kravaře ale reálně v dlouhém časovém horizontu hospodaří s vyrovnanými rozpočty a tak se z vlastních zdrojů na investicích příliš nepodílejí. Co se týká výhledu do budoucnosti, tak demografická prognóza předpokládá nejprve nárůst počtu dětí (rok 2020) a následně návrat zpět na současnou úroveň (rok 2040). Vzhledem k tomu, že jde o nárůst v řádech desítek dětí, neměl by tento nárůst vést k významnému navýšení výdajů v oblasti základního školství, neboť současné kapacity základních škol mají rezervy a případný nárůst jsou schopny pokrýt. Horší je situace u mateřských škol, které jsou již v současnosti přeplněny a děti odmítají. Zde bude možná nutný nárůst počtu dětí řešit otevřením některé z dříve uzavřených mateřských škol, což si jistě vyžádá nemalé investiční náklady.

Významné prostředky ze skupiny výdajů služeb pro obyvatelstvo dále směřují do ochrany životního prostředí. Velkou část těchto výdajů tvoří náklady na sběr a svoz komunálního odpadu a údržbu městské zeleně. Zjednodušeně lze říci, že výdaje do oblasti ochrany životního prostředí nejsou vázány na demografickou skladbu obyvatelstva.

Obecně lze říci, že předpokládaný demografický vývoj obyvatelstva města Kravaře, který pravděpodobně přinese pokles skupiny produktivního obyvatelstva, v kratším časovém horizontu mírný nárůst počtu dětí, v delším pak stagnaci počtu dětí a nárůst počtu seniorů není příznivý z hlediska rozpočtových výdajů ze skupiny služby obyvatelstvu, neboť právě volnočasové aktivity dětí a seniorů bývají z části financovány z veřejných rozpočtů, kdežto produktivní obyvatelstvo si tyto náklady nese samo. Navíc krátkodobý nárůst počtu dětí může vést k významným investičním nákladům v oblasti mateřského školství.

⁵⁷ Zpracováno podle www.kravare.cz

⁵⁸ Interní sdělení MÚ Kravaře

3.2.3.4 Výdaje města Kravaře do sociálních věcí a politiky zaměstnanosti

Další skupinu výdajů tvoří výdaje do sociální oblasti a politiky zaměstnanosti.

Tabulka 3.25 Výdaje města Kravaře do sociálních věcí a politiky zaměstnanosti za rok 2010

Oddíly, paragrafy		Absolutní hodnoty (v tis. Kč)	Relativní hodnoty (na obyvatele, v Kč)
<i>Dávky a podpory v sociálním zabezpečení (41)⁵⁹</i>			
4171	Běžné výdaje	4 322	634
4172	Běžné výdaje	797	117
4173	Běžné výdaje	109	16
4177	Běžné výdaje	3,7	0,5
4182	Běžné výdaje	2 297	336
4183	Běžné výdaje	270	40
4184	Běžné výdaje	907	133
4185	Běžné výdaje	1 922	281
4186	Běžné výdaje	46	6,7
4195	Běžné výdaje	53 461	7 826
celkem za 41		64 134	9 402
<i>Sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti (43)⁶⁰</i>			
4329	Běžné výdaje	47	6,9
4339	Běžné výdaje	41	6
4341	Běžné výdaje	9,5	1,4
4357	Běžné výdaje	712	104
4399	Běžné výdaje	222	33
celkem za 43		1 033	151

Zdroj: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisusc/seznam.pl?nuts=CZ0805>, vlastní výpočty

Z těchto výdajů tvoří v roce 2010 82 % příspěvek na péči, což je zjednodušeně řečeno příspěvek pro občana, jehož soběstačnost je omezena z důvodu nepříznivého zdravotního stavu. Předpokládá se, že obyvatelstvo města Kravaře bude v budoucnosti stárnout. I přesto, že se prodlužuje střední délka života, tak toto stárnutí bude velmi pravděpodobně také znamenat nárůst počtu osob, které budou potřebovat pomoc svého okolí. Z tabulky 3.13 plyne, že v roce 2040 by mělo být v Kravařích více než 2 krát tolik seniorů, prostou aplikací matematiky by se dalo říci, že náklady na příspěvek na péči by se měly také zdvojnásobit. Tyto prostředky byly ale obci refundovány ze státního rozpočtu, takže nemají reálný dopad na obecní rozpočet.

⁵⁹ 4171 Příspěvek na živobytí; 4172 Doplatek na bydlení; 4173 Mimořádná okamžitá pomoc; 4177 Mimořádná okamžitá pomoc osobám ohroženým sociálním vyloučením; 4182 Příspěvek na zvláštní pomůcky; 4183 Příspěvek na úpravu a provoz bezbariérového bytu; 4184 Příspěvky na zakoupení, opravu a zvláštní úpravu motorového vozidla; 4185 Příspěvek na provoz motorového vozidla; 4186 Příspěvek na individuální dopravu; 4195 Příspěvek na péči

⁶⁰ 4329 Ostatní sociální péče a pomoc dětem a mládeži; 4339 Ostatní sociální péče a pomoc rodině a manželství; 4341 Sociální pomoc osobám v hmotné nouzi a občanům sociálně nepřízpůsobivým; 4357 Domovy; 4399 Ostatní záležitosti sociálních věcí a politiky zaměstnanosti

Další významnou položku z této oblasti výdajů tvoří příspěvek na živobytí. Zjednodušeně lze říci, že se jedná o finanční pomoc osobám s nedostatečným příjmem, kde mohou patřit např. osoby dlouhodobě nezaměstnané či rodiče samoživitelé. Množství osob, jejichž příjem nedosahuje úrovně existenčního minima je dán především celkovou ekonomickou situací státu, nikoliv demografickou skladbou obyvatelstva. Z tohoto hlediska by tato položka neměla být stárnutím nijak významně ovlivněna, navíc stejně jako u příspěvku na péči byla obci proplácena ze státního rozpočtu.

Obecně lze říci, že výdaje do oblasti sociální politiky jsou významně ovlivněny demografickou skladbou obyvatelstva. Především oblast péče o seniory je přímo dotčena. Ale také další oblasti týkající se pomoci zdravotním postiženým jsou věkovou skladbou ovlivněny. Počet osob s nějakým zdravotním handicapem je obecně vyšší u starších lidí než u mladších. Nicméně tím, že zde vlastně obec plnila pouze přenesenou působnost státu, neměly tyto výdaje na obecní rozpočet reálný vliv.

Pozn. Od roku 2012 zde došlo ke změně a jak příspěvek na péči, tak příspěvek na pomoc v hmotné nouzi je již administrován přímo státem prostřednictvím úřadů práce. Výkon sociální právní ochrany dětí zůstává v přenesené působnosti obci.

Na území města Kravaře působí také příspěvková organizace Domov pro seniory sv. Hedviky, která je rovněž podporována z rozpočtu města Kravaře. V roce 2010 tato příspěvková organizace obdržela z výdajů města (paragraf 4357 Domovy) částku 680 tis. Kč jako příspěvek na energie. Navíc Kravaře se významně spolupodílí na investicích v tomto domově pro seniory. Např. v roce 2003, 2004 byla prováděna rozsáhlá rekonstrukce, na kterou Kravaře přispěly částkou 14 mil. Kč.⁶¹ V současné době má tento domov kapacitu 47 lůžek, z toho poptávka kravařských seniorů je mezi 20 a 25 lůžky.⁶² Demografická prognóza předpokládá, že do roku 2040 dojde k více než zdvojnásobení počtu seniorů na území města, dá se tak předpokládat, že také poroste poptávka po lůžkách v Domově pro seniory sv. Hedviky, které bude nutno nějak řešit, ať už přednostním ubytováváním místních nebo rozšířením kapacit. Nárůst počtu lůžek by tak vedlo k nárůstu výdajů města do této oblasti.

⁶¹ Interní materiály MÚ Kravaře

⁶² Interní sdělení ředitelky domova

V rámci skupiny 4 Výdaje do sociálních věcí a politiky zaměstnanosti jsou podporovány různé aktivity místních občanů. Senioři jsou podporováni prostřednictvím dotací na nejrůznější akce, např. zájezdy, pobyty, přednášky, dárky k životním jubileím atd. (paragraf 4399 Ostatní záležitosti sociálních věcí a politiky zaměstnanosti) a to v roce 2010 v celkové částce 222 tis. Kč. Největší část z těchto peněz je každoročně využívána pro hromadně organizované několikadenní zájezdy určené výhradně seniorům obce.⁶³ Nově narození občané města pak obdrží různé dárky v rámci vítání občánků (paragraf 4339 Ostatní sociální péče a pomoc rodině a manželství), v roce 2010 šlo o částku 41 tis. Kč.⁶⁴ Vzhledem k očekávanému stárnutí obyvatelstva se dá předpokládat, že senioři, kteří budou tvořit velmi významnou část voličů, budou usilovat o další nárůst výdajů města do volnočasových aktivit této skupiny obyvatelstva. Co se týká výdajů typu vítání občánků, tam se s ohledem na předpokládanou demografickou strukturu a budoucí rozložení voličů nedá předpokládat větší podpora a tedy nárůst výdajů.

3.2.3.5 Výdaje města Kravaře do bezpečnosti a právní ochrany

Zhruba 1,5 % celkových výdajů města Kravaře v roce 2010 tvořily výdaje do oblasti bezpečnosti státu a právní ochrany.

Tabulka 3.26 Výdaje města Kravaře do bezpečnosti státu a právní ochrana za rok 2010

Oddíly, paragrafy		Absolutní hodnoty (v tis. Kč)	Relativní hodnoty (na obyvatele, v Kč)
<i>Civilní připravenost na krizové stavy (52)⁶⁵</i>			
5212	Běžné výdaje	40	5,9
<i>celkem za 52</i>		40	6
<i>Bezpečnost a veřejný pořádek (53)⁶⁶</i>			
5311	Běžné výdaje	1 922	282
<i>celkem za 53</i>		1 922	282
<i>Požární ochrana a integrovaný záchranný systém (55)⁶⁷</i>			
5512	Běžné výdaje	906	133
	Kapitálové výdaje	522	76
<i>celkem za 55</i>		1 428	209

Zdroj: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisusc/seznam.pl?nuts=CZ0805>, vlastní výpočty

⁶³ Interní materiály města Kravaře

⁶⁴ Tamtéž.

⁶⁵ 5212 Ochrana obyvatelstva

⁶⁶ 5311 Bezpečnost a veřejný pořádek

⁶⁷ 5512 Požární ochrana – dobrovolná část

Výdaje do bezpečnosti a právní ochrany nejsou přímo spjaty s demografickou skladbou a nedá se předpokládat, že by rostly nebo klesaly podle toho, jak bude stárnout obyvatelstvo.

3.2.3.6 Výdaje města Kravaře do veřejné správy a služeb

Poslední výdajovou skupinou je skupina výdajů do všeobecné veřejné správy a služeb.

Tabulka 3.27 Výdaje města Kravaře do všeobecné veřejné správy a služeb za rok 2010

Oddíly, paragrafy		Absolutní hodnoty (v tis. Kč)	Relativní hodnoty (na obyvatele, v Kč)
<i>Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany (61)⁶⁸</i>			
6112	Běžné výdaje	2 281	334
6114	Běžné výdaje	122	18
6115	Běžné výdaje	137	20
6171	Běžné výdaje	34 824	5 105
	Kapitálové výdaje	244	36
<i>celkem za 61</i>		<i>37 608</i>	<i>5 514</i>
<i>Finanční operace (63)⁶⁹</i>			
6310	Běžné výdaje	6 472	949
<i>celkem za 63</i>		<i>6 472</i>	<i>949</i>
<i>Ostatní činnosti (64)⁷⁰</i>			
6402	Běžné výdaje	883	129
6409	Běžné výdaje	102	15
<i>celkem za 64</i>		<i>985</i>	<i>144</i>

Zdroj: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisusc/seznam.pl?nuts=CZ0805>, vlastní výpočty

Největší část výdajů této skupiny směřuje do zabezpečení činnosti veřejné správy. Tato položka je ovlivněna demografickým vývojem obyvatelstva pouze v omezené míře, neboť i předpokládaný mírný nárůst počtu obyvatel pravděpodobně nebude vyžadovat vyšší počet úředníků.

⁶⁸ 6112 Zastupitelstva obcí; 6114 Volby do parlamentu ČR; 6115 Volby do zastupitelstev územních samosprávných celků; 6171 Činnost místní správy

⁶⁹ 6310 Obecné příjmy a výdaje z finančních operací

⁷⁰ 6402 Finanční vypořádání minulých let; 6409 Ostatní činnosti jinde nezařazené

Kravařský MÚ poskytuje služby v následujících oblastech:

- odbor financí, plánování a školství,
- odbor místního hospodářství a investiční výstavby,
- odbor vnitřních věcí,
- odbor výstavby, územního plánování a životního prostředí,
- odbor sociálních věcí a kultury,
- městská policie,
- odbor dopravy,
- odbor obecní živnostenský úřad.⁷¹

Zde je nutno odlišit, zda se jedná o poskytování veřejných služeb v rámci samostatné působnosti obce či v přenesené působnosti státu, neboť výkon v rámci přenesené působnosti je obci refundován ze státního rozpočtu.

Co se týká financí a plánování, tak činnosti v samostatné působnosti v této oblasti by neměly být změnou v demografické skladbě dotčeny, neboť úseky těchto služeb se starají především o správu rozpočtu, vedení účetnictví atd. Velikost úseků školství je mimo jiné dáno množstvím a naplněnou kapacitou mateřských, základních a uměleckých škol, které jsou příspěvkovými organizacemi města a také rozsahem služeb Centra volného času, které je rovněž příspěvkovou organizací města Kravaře.

⁷² Nedá se předpokládat, že očekávaný nárůst počtu dětí v mateřských školách by vyžadoval takový nárůst administrativy, který by znamenal nárůst počtu úředníků.

Všechny úseky odboru místního hospodářství a investiční výstavby poskytují služby v rámci samostatné působnosti. Tento odbor se stará zjednodušeně řečeno o správu a údržbu majetku ve vlastnictví města (byty, ČOV, místní zeleň, místní a účelové komunikace atd.) a o odpadové hospodářství svých občanů. Velikost tohoto odboru tak více závisí na rozsahu majetku města Kravaře než na počtu a věkové struktuře obyvatel. Výjimku tvoří odpadové hospodářství, kde platí, že nárůst počtu obyvatel by měl znamenat nárůst administrativy v této oblasti. Předpokládaný nárůst obyvatel je ale z tohoto pohledu zanedbatelný, tzn. bez vlivu na velikost tohoto odboru.

⁷¹ www.kravare.cz

⁷² Zpracováno podle: www.kravare.cz

Obor vnitřních věcí v rámci samostatné působnosti řeší především právní vztahy města s dalšími subjekty, v rámci matriky pak evidenci, pronájmy a poplatky hrobových míst a evidenci obyvatel k volbám.⁷³ V současnosti se o tyto záležitosti stará jeden úředník. V roce 2040 se počítá s více než dvojnásobným počtem seniorů, tj. dá se předpokládat větší administrativní zátěž právě v oblasti hrobových míst. Zda ale bude nutno přijmout ještě dalšího úředníka, nelze odhadnout. V přenesené působnosti se pak tento odbor věnuje především evidenci obyvatel (matrika), výdej dokladů občanům atd. Jak již bylo řečeno, zde platí, že změny poptávky po těchto službách se projeví ve změně výše příspěvku, který obec na tuto službu dostává.

Odbor výstavby, územního plánování a životního prostředí. Celý tento odbor, s výjimkou několika málo činností v oblasti územního plánování, působí v rámci přenesené působnosti státu. Z tohoto pohledu demografické změny obyvatelstva, které by případně vedly k změně poptávky po těchto službách a tedy nárůst či pokles počtu úředníků, nebudou mít na výdaje obce vliv, neboť jejich změna se projeví ve změně výše příspěvků, který obec získává na tuto činnost ze státu.

Co se týká odboru sociálních věcí a kultury, tak v současnosti se tento odbor stará především o právní ochranu dětí, sociální poradenství apod. v rámci přenesené působnosti. Dále pak vedení kroniky, organizování kulturních akcí obce, zájezdy seniorů, gratulace občanům, vítání občanů, chod knihovny apod. v rámci samostatné působnosti.⁷⁴ Při podrobnější analýze lze zjistit, že z věkových skupin se proporcionálně více věnuje dětem a seniorům. Ani v jedné z těchto skupin počet obyvatel v budoucnosti pravděpodobně neklesne, naopak počet seniorů by měl vzrůst do roku 2040 o více než dvojnásobek. Dá se předpokládat, že poptávka po službách města z tohoto odboru v budoucnosti poroste, ale pravděpodobně bez vlivu na počet zaměstnanců úřadu a tak i bez vlivu na velikost výdajů na provoz úřadu.

Co se týká odboru dopravy, tak ten řeší mimo jiné registraci nových vozidel, vydávání oprávnění k řízení či správní přestupky a to vše v přenesené působnosti státu, takže

⁷³ Zpracováno podle: www.kravare.cz

⁷⁴ Zpracováno podle: www.kravare.cz

změny poptávky po těchto službách, které by případně byly způsobeny demografickou změnou, nebudou mít na výdaje obce do provozu úřadu vliv.⁷⁵

Posledním odborem je obecní živnostenský úřad, tento odbor zajišťuje především registraci a kontrolu podnikatelů, téměř výhradně v přenesené působnosti státu. Takže i zde platí, že změna poptávky po těchto službách nebude mít vliv na výdaje města Kravaře do provozu úřadu.

Obecně lze říci, že výdaje do všeobecné správy a služeb jsou především dány rozsahem, v jakém daný úřad veřejnou správu poskytuje, dále pak kolik služeb je poskytováno v rámci samostatné a kolik v rámci přenesené působnosti, efektivitou veřejné správy a také počtem obyvatel, pro které je veřejná správa poskytována. Demografická struktura obyvatelstva rozsah služeb ovlivňuje také, ale ve velmi omezeném množství.

⁷⁵ Zpracováno podle: www.kravare.cz

4 ŘEŠENÍ DOPADŮ ZMĚNY DEMOGRAFICKÉ STRUKTURY NA ROZPOČET OBCE

V této části práce jsou shrnuty vlivy předpokládané změny ve věkové skladbě obyvatelstva na příjmovou a výdajovou stránku rozpočtu a jsou navržena řešení do budoucna.

4.1 Vliv změny v demografické struktuře obyvatelstva na příjmovou stránku rozpočtu města Kravaře

Vliv změny demografické struktury obyvatelstva na jednotlivé příjmové třídy rozpočtu byl podrobně popsán v kapitole 3.2.2. V této části práce je tento vliv hrubě vyčíslen.

Tabulka 4.1 Vliv změny demografické struktury na příjmovou stránku rozpočtu města Kravaře

	Vliv celostátní demografické změny na příjmy obce	Vliv demografické změny obce na příjmy obce
<i>Daňové příjmy</i>	<i>ANO</i>	<i>ANO</i>
DPFO ze závislé činnosti	ANO	NE
DPFO z podnikání	ANO	ANO
DPPO	NE	NE
DPH	NE	NE
Poplatky a daně z vybraných činností a služeb	NE	ZANEDBATELNĚ
Daň z nemovitosti	NE	NE
<i>Nedaňové příjmy</i>	<i>NE</i>	<i>ZANEDBATELNĚ</i>
<i>Kapitálové příjmy</i>	<i>NE</i>	<i>NE</i>
<i>Přijaté dotace</i>	<i>NE</i>	<i>NE</i>

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce 4.1 je proveden přehled příjmových tříd rozpočtu a naznačeno, zda je daná třída závislá na demografickém vývoji či nikoliv. U třídy, kde je vliv demografické změny na dané příjmy ohodnocen kladně, jsou vypsány jednotlivé položky (pouze ty, z kterých mají Kravaře reálně příjmy) a vliv demografické změny je upřesněn vzhledem k položce.

Při analýze se vychází z toho, že DPFO jak ze závislé činnosti, tak z podnikání, jsou přímo závislé na věkové skladbě obyvatelstva. A to konkrétně na tom, kolik lidí je v produktivním věku. Jedná se avšak o zjednodušení, neboť stále dochází k prodlužování střední délky života, což může mít za následek např. to, že lidé budou

ochotni pracovat déle. Toto ale nelze předjímat. Stejně tak nelze předjímat, jaká bude výše zaměstnanosti.

Tabulka 4.2 Efekt demografického vývoje na DPFO z podnikání 2010 ku 2040

Daňový výnos (v tis. Kč)		Pokles produktivního obyv. v roce 2040 (v %)		Pokles daňového výnosu dle demografické změny (v tis. Kč)	
Podíl na celost. výnosu	Výnos přímo pro obec	Celostátně	V obci	Podíl na celost. výnosu	Výnos přímo pro obec
430	4 776	-11,5	-12,6	49	602

Zdroj dat: tabulky 3.3, 3.5, 3.13, 3.17

http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/ceska_danov_a_sprava_7997.html?year=0,

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/hosp_kraju_obci_34397.html?year=2008

vlastní výpočty

Pokud by při současných ekonomických, právních podmínkách a situaci na trhu klesl počet obyvatel ve skupině produktivního věku dle očekávané situace v roce 2040, byl by negativní efekt na daňový výnos obce z DPFO z podnikání na úrovni zhruba 651 tis Kč.

Tabulka 4.3 Efekt demografického vývoje na DPFO ze závislé činnosti 2010 ku 2040

Daňový výnos (v tis. Kč)	Pokles produktivního obyv. v roce 2040 (v %)	Pokles daňového výnosu dle demografické změny (v tis. Kč)
430	-11,5	1 197

Zdroj dat: tabulky 3.3, 3.5, 3.17; vlastní výpočty

Pokud by při současných ekonomických, právních podmínkách a situaci na trhu práce klesl počet obyvatel ve skupině produktivního věku dle očekávané situace v roce 2040, byl by negativní efekt na daňový výnos obce z DPFO ze závislé činnosti na úrovni zhruba 1 197 tis Kč.

4.2 Navrhovaná řešení dopadu změny v demografické struktuře obyvatelstva na příjmovou stránku rozpočtu

Z kapitoly 4.1 je zřejmé, že by se dal hrubě vyčíslit přímý vliv změny ve věkové skladbě obyvatelstva na příjmovou stránku rozpočtu města Kravaře na hodnotu 1,85 mil. Kč, což je téměř 1 % celkových příjmů města.

Tento propad příjmů by se pak měl odrazit v proporcionálním poklesu výdajů města Kravaře, aby bylo zachováno pravidlo dlouhodobě vyrovnaných rozpočtů nebo v nahrazení výpadku v nárůstu jiných příjmů, obě tyto varianty jsou v této části práce

řešeny a to v subkapitolách 4.2.1 a 4.2.2. Také je možné navrhovaná řešení kombinovat.

4.2.1 Navrhovaná řešení propadu příjmů na příjmové stránce rozpočtu

Obec může příjmy svého rozpočtu ovlivnit pouze omezeně a to u DPPO, pokud je právnickou osobou obec, u DPFO z podnikání, u DPFO ze závislé činnosti, u daně z nemovitosti, u daně za psa a u poplatků za poskytované služby.

Co se týká DPFO z podnikání, tak obec se může snažit o vytváření vhodného prostředí pro drobné podnikatele, kteří podnikají na základě živnostenského listu. Důležité však je, aby náklady na tyto pobídky pro podnikatele nebyly vyšší než samotný daňový přínos. Pobídkami pro drobné podnikatele může být třeba výhodný pronájem obecních prostor, možnost využití kravařských novin a veřejného prostranství pro soukromou inzerci a propagaci těchto podnikatelů apod. Každopádně platí, že efekt v této oblasti je vždy nejistý, neboť nejde předjímat, jaká bude situace na trhu a jak se bude podnikatelům dařit.

Výnos DPFO ze závislé činnosti je částečně závislý na počtu zaměstnanců, kteří jsou zaměstnáni na území obce. Tento výnos lze navýšit např. vytvářením průmyslových zón, tj. výhodným odprodejem obecních pozemků s pojistkou, že na daném území musí působit firma zaměstnávající určitý počet zaměstnanců. I zde ale platí, že pozitivní efekt na daňovém výnosu by neměl být eliminován či dokonce převýšen náklady na budování těchto zón.

Výnos daně z nemovitosti jde výlučně do příjmu obce. Obec sama si také výši této daně může částečně určit. Kravaře násobí daňové sazby pro jednotlivé typy nemovitostí koeficienty 1,6⁷⁶. Tato sazba odpovídá velikostní kategorii, do které Kravaře dle zákona 338/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů spadá. Dle tohoto zákona mohou Kravaře navýšit tento koeficient na hodnotu 2,0. Navíc dle zákona 261/2007 o stabilizaci veřejných rozpočtů může obec stanovit obecně závaznou vyhláškou pro všechny nemovitosti na území celé obce jeden místní koeficient ve

⁷⁶ Interní sdělení MÚ Kravaře

výši 2, 3, 4 nebo 5. Tímto koeficientem se vynásobí daňová povinnost poplatníka za jednotlivé druhy nemovitostí. Ani tuto možnost Kravaře zatím nevyužily.⁷⁷

Další příjmovou kategorii, kterou může obec ovlivnit, jsou příjmy z nejrůznějších poplatků a z daně za psa. Jedná se například o poplatek za svoz komunálního odpadu, za umístění dítěte do MŠ apod. Například poplatek za psa je v Kravařích 200 Kč na kalendářní rok u pracujících a 100 Kč u důchodců.⁷⁸ Zde je velká rezerva, neboť maximální výše poplatku může být až 1 500 Kč za rok. Také poplatek za umístění dítěte do MŠ lze v budoucnosti navýšit. Ve sledovaném roce 2010 byl 200 Kč za měsíc, od roku 2012/2013 dojde k navýšení na částku 300 Kč.⁷⁹ Nicméně výše poplatku může vzrůst až na úroveň 30 % skutečných nákladů na žáka.

4.2.2 Navrhovaná řešení propadu příjmů na výdajové stránce rozpočtu

Obec může ovlivnit výši svých výdajů v oblastech, které se týkají samostatné působnosti. Jedná se například o výdaje do podpory sportovních a ostatních volnočasových aktivit občanů. Dále pak obec v rámci samostatné působnosti finančně podporuje své příspěvkové organizace, stará se o místní a účelové komunikace a místní zeleň, přispívá na provoz veřejné dopravy na území obce, pořádá kulturní akce apod.

Do volnočasových a sportovních aktivit směřovala nemalá částka ve výši téměř 20 mil. Kč (cca 9 % celkových výdajů). Z těchto prostředků šla největší část do dotací na provoz sportovního zařízení Buly arény v Kravařích-Koutech, jehož součástí je i aqvapark. Vzhledem k tomu, že každý rok dochází k rozšiřování a otevírání nových sportovišť, dá se předpokládat, že zde by se nějaké významné úspory najít daly. Velkou část prostředků také získává TJ SK Kravaře a to téměř výhradně na podporu místního fotbalového klubu. I zde je v případě aktuálního nedostatku prostředků možnost omezit tuto podporu.

Co se týká ostatních činností v rámci samostatné působnosti, tak tam by se úspory na straně výdajů hledaly již hůře.

⁷⁷ Tamtéž.

⁷⁸ Interní sdělení MÚ Kravaře

⁷⁹ www.mskravare.cz

4.3 Vliv změny v demografické struktuře obyvatelstva na výdajovou stránku rozpočtu města Kravaře

Vliv demografické struktury na jednotlivé odvětví resp. paragrafy byl podrobněji popsán v kapitole 3.2.3. V této části práce je provedeno přehledné shrnutí, na jehož základě jsou navržena řešení pro výdajovou stránku rozpočtu města Kravaře do budoucna.

Tabulka 4.4 Vliv změny v demografické struktuře na výdajovou stránku rozpočtu města Kravaře

Odvětví, paragrafy	Název	Částka (v tis. Kč)
1	<i>Zemědělství a lesní hospodářství*</i>	
2	<i>Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství</i>	
2221	Provoz veřejné silniční dopravy	52
3	<i>Služby pro obyvatelstvo</i>	
3111	Předškolní zařízení	5 386
3113	Základní školy	11 528
3231	Základní umělecké školy	229
3412	Sportovní zařízení v majetku obce	13 033
3419	Ostatní tělovýchovná činnost	1 160
3421	Využití volného času dětí a mládeže	5 070
3429	Ostatní zájmová činnost a rekreace	130
4	<i>Sociální věci a politika zaměstnanosti</i>	
4339	Ostatní sociální péče a pomoc rodině a manželství	41
4357	Domovy	712
4399	Ostatní záležitosti sociálních věcí a politiky zaměstnanosti	222
5	<i>Bezpečnost státu a právní ochrana*</i>	
6	<i>Všeobecná veřejná správa a služby*</i>	

Zdroj dat: tabulky 3.22, 3.23, 3.25

V tabulce 4.4 je proveden přehled výdajů, na které má vliv věková skladba obyvatelstva obce. Z přehledu v tabulce vyplývá, že nejvíce jsou na demografii obce závislé výdaje, které patří mezi výdaje do služeb pro obyvatelstvo. Konkrétně jde o výdaje do sportovních a volnočasových aktivit dětí, mládeže a osob v produktivním věku, celkově zhruba v částce 20 mil. Kč. Na školství Kravaře přispívají částkou zhruba 17 mil. Kč. Naopak na volnočasové aktivity seniorů jdou prostředky v rámci sociálních věcí a politiky zaměstnanosti zhruba v částce 220 tis. Kč (více v kapitole 3.2.3). Ve výdajích odvětví, která jsou označena hvězdičkou (1, 5, 6), se nepředpokládá žádná významná změna, která by byla způsobena změnou v demografické struktuře.

4.4 Navrhovaná řešení dopadu změny v demografické struktuře obyvatelstva na výdajovou stránku rozpočtu

V této části práce jsou navržena řešení změn na výdajové straně rozpočtu, která by měla reagovat na předpokládanou změnu ve složení obyvatelstva města Kravaře. Konkrétně jde o významné navýšení počtu důchodců a to jak relativně vzhledem k celkovému počtu obyvatel, tak absolutně. V horizontu 10 až 20 let by také mělo dojít k nárůstu počtu dětí, v horizontu 30 let by se pak velikost této skupiny měla navrátit na současnou úroveň (viz tabulka 3.13). Navržena řešení se týkají pouze těch výdajů, které souvisí s demografií obce, neboť právě zde vzniknou přebytky resp. nedostatky prostředků.

Tabulka 4.5 Navrhovaná řešení vlivu změny v demografické struktuře na výdajovou stránku rozpočtu města Kravaře

Odvětví, paragrafy	Název	Změna	Zdůvodnění
1	<i>Zemědělství a lesní hospodářství</i>		
2	<i>Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství</i>		
2221	Provoz veřejné silniční dopravy	↑	Podpora MHD
3	<i>Služby pro obyvatelstvo</i>		
3111	Předškolní zařízení	↑	Rozšíření kapacit
3113	Základní školy	–	–
3231	Základní umělecké školy	–	–
3412	Sportovní zařízení v majetku obce	↓↓	Výrazný pokles podpory Buly aréna a TJ SK Kravaře
3419	Ostatní tělovýchovná činnost	–	–
3421	Využití volného času dětí a mládeže	↓↔	Pokles podpory Buly aréna, přesun části prostředků ke spolkům seniorů
3429	Ostatní zájmová činnost a rekreace	–	–
4	<i>Sociální věci a politika zaměstnanosti</i>		
4339	Ostatní sociální péče a pomoc rodině a manželství	–	–
4357	Domovy	–	–
4399	Ostatní záležitosti sociálních věcí a politiky zaměstnanosti	↑	Nárůst podpory volnočasových aktivit seniorů
5	<i>Bezpečnost státu a právní ochrana</i>		
6	<i>Všeobecná veřejná správa a služby</i>		

Zdroj: vlastní zpracování

Z důvodu očekávaného navýšení počtu seniorů v následujících letech jsou navrhovaná řešení koncipována tak, aby byly více podporovány volnočasové aktivity

seniorů na úkor podpory sportovních aktivit, které jsou využívány především produktivním obyvatelstvem. Hlavní zdroj prostředků pro podporu spolků a aktivit seniorů by měl plynout ze snížení podpory zájmového sdružení Buly aréna a podpory TJ SK Kravaře. Prostředky by měly směřovat do spolků, jako jsou např.: Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR, Český svaz chovatelů, Český zahrádkářský svaz. Jde o spolky, které sdružují téměř výhradně seniory. Dále by mělo dojít k nárůstu prostředků v rámci paragrafu 4399 Ostatní záležitosti sociálních věcí a politiky zaměstnanosti, kde dosavadní praxe z Kravař ukazuje, že všechny tyto prostředky jsou věnovány na kulturní, zábavné a vzdělávací akce seniorů.

Ačkoliv se očekává v následujících letech nárůst počtu dětí, nebude tato demografická změna mít vliv na základní školství, neboť kapacity jsou dostatečné, naopak mateřské školy budou potřebovat investici z důvodu nutnosti rozšíření kapacit, neboť již v současnosti jsou plné.

Co se týká domova pro seniory, tak zde pravděpodobně nebude nutné navyšovat počet lůžek a nebude tak třeba dodatečných finančních prostředků, neboť v současnosti ze 47 lůžek pouze 22 využívají občané města Kravaře. V budoucnu tak bude dostatečné, když se budou preferovat místní občané.

5 ZÁVĚR

Cílem práce bylo analyzovat vliv předpokládané změny v demografické skladbě obyvatelstva na příjmovou a výdajovou stránku rozpočtu města Kravaře a navrhnout řešení, jak se s touto situací vyrovnat.

K naplnění tohoto cíle bylo třeba nejprve zjistit, jaké demografické změny může město Kravaře očekávat. V kapitole číslo dvě bylo ukázáno, že nejdůležitější změnou v horizontu cca 30 let bude významný nárůst počtu seniorů a to na více než dvojnásobek oproti současnosti. Další souvislost, kterou analýza demografických prognóz ukázala, je to, že v horizontu 10 let bude třeba očekávat nárůst počtu dětí a to v řádu desítek (cca 17% navýšení). Naopak se předpokládá, že celkový počet obyvatel bude růst velmi mírně až stagnovat.

V další části práce byl podrobně analyzován rozpočet města Kravaře a byly nalezeny ty položky rozpočtu u příjmů resp. paragrafy u výdajů, které mohou být demografickou změnou reálně dotčeny. Co se týká příjmové stránky rozpočtu, tak bylo zjištěno, že příjmy města Kravaře jsou především závislé na počtu obyvatel, na rozloze, na velikosti státní správy, atd. Při platné legislativě nejsou příliš ovlivněny věkovou strukturou obyvatelstva, tj., případné stárnutí obyvatelstva příjmy ovlivní jen omezeně. Pokles počtu osob v produktivním věku může vést především k poklesu daně z příjmu fyzických osob z podnikání, neboť se dá předpokládat, že nejvíce podnikatelů je zastoupeno právě ve skupině produktivního obyvatelstva. Navíc příjmy z DPH, DPPO, DPFO ze závislé činnosti i z podnikání je ovlivněno celkovým počtem obyvatel, tj. velikostní kategorií, do které obec patří. Nicméně zde demografické prognózy nepředpokládají takový masivní nárůst či pokles počtu obyvatel, který by vedl k přesunu města Kravaře do jiné kategorie. Důležité je také to, že město Kravaře získává část svých daňových příjmů v závislosti na celostátním výnosu a pokud celostátní výnos daně klesne z důvodu demografické změny, klesne také podíl pro město Kravaře. Tento pokles lze očekávat hlavně u daní z příjmů fyzických osob.

Co se týká souvislosti mezi rozpočtovými výdaji a změnami v demografické struktuře, tak výdaje do odvětví zemědělství, lesního hospodářství a rybářství a výdaje do průmyslového a ostatního hospodářství souvisí především s množstvím majetku,

jehož činnost město spravuje a nijak významně s počtem obyvatel a jeho věkovou skladbou. Výjimku tvoří výdaje na zajištění hromadné dopravy, kdy děti a produktivní obyvatelstvo více vyžaduje podporu meziměstské veřejné dopravy a senioři naopak více vyžadují městskou veřejnou dopravu. Vzhledem k demografické prognóze se dá předpokládat, že narůstající počet seniorů bude tlačit na to, aby byla znovu-zavedena městská veřejná autobusová linka zabezpečující přesun po městě.

Naopak u výdajů města Kravaře do služeb pro obyvatelstvo platí, že tyto výdaje jsou z demografického hlediska ovlivněny jak počtem obyvatel, tak jejich věkovou strukturou. Největší část těchto výdajů je určena na volnočasové aktivity dětí a mládeže a na vzdělání. Z této skupiny výdajů jsou však také podporováni senioři, nicméně pouze zanedbatelně. Celkové prostředky, které sloužily k podpoře sportovního vyžití a další volnočasové aktivity dětí a mládeže byla za rok 2010 cca 20 mil. Kč. Celková podpora volnočasových aktivit výhradně seniorů byla v řádu desetitísíců. Vzhledem k předpokládanému absolutnímu i relativnímu nárůstu počtu seniorů se dá předpokládat tlak na nárůst prostředků pro volnočasové aktivity této skupiny. Demografické analýzy dále předpokládají krátkodobý nárůst počtu dětí (cca do roku 2020), tento nárůst může vést k výraznému navýšení výdajů v oblasti mateřského školství, neboť již při současném stavu jsou stávající kapacity nedostatečné.

Také výdaje v rámci sociálních věcí a politiky zaměstnanosti závisí z velké části na věkové skladbě obyvatel, ale tyto výdaje jsou obci refundovány dle skutečných nákladů z kapitoly ministerstva práce a sociálních věcí. Z této kapitoly je také spolufinancován provoz domova pro seniory, kde se dá díky stárnutí obyvatelstva předpokládat velký nárůst poptávky po místech v tomto domově. Nicméně v současnosti je kapacita domova dostatečná, polovina míst je poskytována občanům z jiných obcí. Dále se z této skupiny výdajů financují aktivity seniorů, jako jsou zájezdy, pobyty atd. a to v celkové výši okolo 220 tis. Kč. Dá se předpokládat, že senioři budou poptávat nárůst těchto prostředků.

Výdaje města Kravaře do bezpečnosti a právní ochrany nejsou ovlivněny demografickým vývojem. Poslední skupinou výdajů tvoří výdaje do veřejné správy a služeb. Tyto výdaje jsou především ovlivněny jak rozsahem a typem (samostatná, přenesená působnost) služeb, které obec poskytuje, tak také počtem obyvatel,

pro které jsou služby poskytovány. Počet obyvatel by měl vzrůst jen velmi mírně, z tohoto pohledu by nemělo dojít k nárůstu výdajů na provoz úřadu.

V poslední kapitole byl nejprve vyčíslen předpokládaný vliv změny v demografické skladbě obyvatelstva na příjmovou stránku rozpočtu a to na pokles v hodnotě 1,85 mil. Kč, což je zhruba 1 % celkových příjmů. Bylo navrženo, aby tento výpadek byl nahrazen nárůstem jiných příjmů a to zejména navýšením daně z nemovitosti či mírným zvýšením některých poplatků. Dále se pak v této kapitole řešily výdaje a jejich změny, které budou pravděpodobně způsobeny změnou v demografické skladbě obyvatel. Bylo navrženo, aby se snížila podpora volnočasových aktivit dětí a mládeže a podpora sportovního využití a navýšila se podpora, která jde na kulturní využití starších občanů či na organizaci jejich spolků. Dále bylo navrženo, aby část prostředků byla alokována do zabezpečení linky městské hromadné dopravy, která by pomohla seniorům s mobilitou. Nedílnou součástí rozpočtového plánování by také mělo být navýšení prostředků pro rozšíření kapacit mateřských škol.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

a) Odborná kniha

KINŠT, Jan a Jiří PAROUBEK. *Rozpočtová skladba v roce 2010 a praktické příklady: publikace pro pracovníky orgánů státní správy, obcí, krajů a jejich organizačních složek*. 3. vyd. Olomouc: ANAG, 2009. ISBN 978-80-7263-556-6.

PEKOVÁ, Jitka. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-735-7052-1.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-807-3576-141.

ROUBÍČEK, Vladimír. *Úvod do demografie*. 1. vyd. Praha: CODEX Bohemia, 1997. ISBN 80-859-6343-4.

ŠOTKOVSKÝ, Ivan. *Úvod do studia demografie*. 1. vyd. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, 1998. ISBN 80-707-8327-3.

b) Článek v odborném časopisu nebo ve sborníku z konference

BURCIN, Boris a Tomáš KUČERA. Nová kmenová prognóza populačního vývoje České republiky (2003-2065). *Demografie*. 2004, č. 46, s. 100-111. ISSN 0011-8265.

TOMEŠ, Zdeněk. Je stárnutí populace výzvou pro hospodářskou politiku?. *Scientia et Societas*. 2006, č. 2, s. 69-78. ISSN 1801-7118.

c) Nepublikované a ostatní dokumenty

ATELIER ARCHPLAN. *Územně analytické podklady správního území obce s rozšířenou působností Kravaře: Úplná aktualizace 2010*. Ostrava, 2010. Dostupné z: http://www.kravare.cz/files/kravare/ftp/Kravare-uap_uplna_aktualizace_2010_podklady_ruru.pdf

TOMÁNEK, Petr. *Hospodaření krajů a obcí*. EkF VŠB – TU Ostrava, 2011.

Ústava České republiky. *Portál veřejné správy* [online]. 2012 [cit. 2011-12-07].

Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=40450&fulltext=&nr=&part=&name=~C3~BAstava&rpp=15>

Zákon o obcích č. 128/2000 Sb. *Portál veřejné správy* [online]. 2012 [cit. 2012-01-27]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49296&fulltext=&nr=128~2F2000&part=&name=&rpp=15>

Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů č. 250/2000 Sb. *Portál veřejné správy* [online]. 2012 [cit. 2012-01-20]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49567&fulltext=&nr=250~2F2000&part=&name=&rpp=15>

Zákon o dani z nemovitosti č. 338/1992 Sb. *Portál veřejné správy* [online]. 2012 [cit. 2012-03-15]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=338~2F1992~20&part=&name=&rpp=15>

Zákon o stabilizaci veřejných rozpočtů č. 261/2007 Sb. *Portál veřejné správy* [online]. 2012 [cit. 2012-04-27]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=65109&fulltext=&nr=261~2F2007&part=&name=&rpp=15>

d) Elektronické dokumenty a internetové stránky

Město Kravaře [online]. 2008 [cit. 2012-04-27]. Dostupné z: <http://www.kravare.cz/>

Ministerstvo financí ČR [online]. 2005-2009 [cit. 2012-04-15]. Dostupné z:

<http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/>

Domov pro seniory sv. Hedviky [online]. 2009 [cit. 2012-03-06]. Dostupné z:

<http://www.dskravare.cz/>

Centrum volného času Kravaře [online]. 2010 [cit. 2012-03-06]. Dostupné z:

<http://www.cvckravare.cz/>

Buly aréna: Národní hokejové centrum mládeže ČSLH [online]. 2004-2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://www.bulyarena.cz/>

TJ SK Kravaře [online]. 2012 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z: <http://www.tjskkravare.estranky.cz/>

Český statistický úřad [online]. 2012 [cit. 2011-12-16]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>

SEZNAM TABULEK

Tabulka 2.1 Populační změny ve vybraných kohortách v období 2005 až 2050	7
Tabulka 2.2 Obecné schéma běžné a kapitálové části rozpočtu	12
Tabulka 2.3 Rozpočtové určení daní v roce 2011	14
Tabulka 3.1 Absolutní a relativní počet obyvatel České republiky	19
Tabulka 3.2 Přírůstky obyvatel ČR	19
Tabulka 3.3 Věková skladba obyvatel ČR	20
Tabulka 3.4 Index stáří obyvatel ČR	20
Tabulka 3.5 Střední varianta projekce věkové skladby obyvatel ČR	21
Tabulka 3.6 Index stáří obyvatel ČR dle střední varianty projekce	21
Tabulka 3.7 Absolutní a relativní počet obyvatel města Kravaře	21
Tabulka 3.8 Přírůstky obyvatel města Kravaře	22
Tabulka 3.9 Věková skladba obyvatel města Kravaře	22
Tabulka 3.10 Index stáří obyvatel města Kravaře	22
Tabulka 3.11 Relativní změna počtu obyvatel 2009/1990	23
Tabulka 3.12 Relativní srovnání věkové skladby ČR a města Kravaře	23
Tabulka 3.13 Předpokládaná věková skladba obyvatel města Kravaře	24
Tabulka 3.14 Příjmy a výdaje obce Kravaře za rok 2010	25
Tabulka 3.15 Přijaté dotace města Kravaře za rok 2010	26
Tabulka 3.16 Přijaté dotace města Kravaře za rok 2010 členění dle účelu	27
Tabulka 3.17 Daňové příjmy města Kravaře za rok 2010	28
Tabulka 3.18 Nedaňové příjmy města Kravaře za rok 2010	30
Tabulka 3.19 Kapitálové příjmy města Kravaře za rok 2010	31
Tabulka 3.20 Výdaje města Kravaře dle odvětví za rok 2010	31
Tabulka 3.21 Výdaje města Kravaře do zemědělství, lesního hosp. a rybářství za rok 2010	32
Tabulka 3.22 Výdaje města Kravaře do průmyslového a ostatního hosp. za rok 2010	32
Tabulka 3.23 Výdaje města Kravaře do služby pro obyvatelstvo za rok 2010	33
Tabulka 3.24 Schválené neinvestiční příspěvky na rok 2010	35
Tabulka 3.25 Výdaje města Kravaře do sociálních věcí a politiky zaměstnanosti za rok 2010	38
Tabulka 3.26 Výdaje města Kravaře do bezpečnosti státu a právní ochrana za rok 2010	40
Tabulka 3.27 Výdaje města Kravaře do všeobecné veřejné správy a služeb za rok 2010	41

Tabulka 4.1 Vliv změny demografické struktury na příjmovou stránku rozpočtu města Kravaře	45
Tabulka 4.2 Efekt demografického vývoje na DPFO z podnikání 2010 ku 2040	46
Tabulka 4.3 Efekt demografického vývoje na DPFO ze závislé činnosti 2010 ku 2040	46
Tabulka 4.4 Vliv změny v demografické struktuře na výdajovou stránku rozpočtu města Kravaře	49
Tabulka 4.5 Navrhovaná řešení vlivu změny v demografické struktuře na výdajovou stránku rozpočtu města Kravaře	50

SEZNAM GRAFŮ

Graf 2.1 Ukazatel plodnosti v ČR 1900 - 2010	8
Graf 3.1 Nízká, střední a vysoká varianta projekce počtu obyvatel ČR	19

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

DPFO	Daň z příjmu fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPPO	Daň z příjmu právnických osob
MŠ	Mateřská škola
MÚ Kravaře	Městský úřad Kravaře
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
ÚAP	Územně analytické podklady
ZŠ	Základní škola

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 11. 5. 2012

.....

jméno a příjmení studenta

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Demografická prognóza vývoje obyvatelstva

PŘÍLOHA Č. 1 – DEMOGRAFICKÁ PROGNÓZA VÝVOJE OBYVATELSTVA

Demografická prognóza vývoje obyvatelstva – nízká varianta

Věk	2015	2020	2025	2030	3035	2040	2045	2050
0 - 4	429 616	395 091	355 947	328 476	318 137	310 193	295 144	274 845
5 - 9	457 998	429 189	394 700	355 596	328 150	317 824	309 887	294 858
10 - 14	464 540	457 704	428 918	394 450	355 372	327 945	317 627	309 696
15 - 19	446 942	465 628	458 817	430 082	395 676	356 656	329 277	318 981
20 - 24	575 944	451 184	469 842	463 071	434 441	400 146	361 251	333 960
25 - 29	659 528	581 589	457 245	475 856	469 118	440 588	406 412	367 649
30 - 34	699 967	663 867	586 229	462 355	480 932	474 238	445 823	411 777
35 - 39	862 605	703 163	667 304	590 061	466 808	485 350	478 725	450 472
40 - 44	863 194	862 806	704 747	669 327	592 698	470 393	488 936	482 438
45 - 49	686 847	858 909	858 780	703 065	668 397	592 811	472 096	490 672
50 - 54	676 899	678 770	848 184	848 501	696 468	663 001	589 059	470 851
55 - 59	647 159	657 341	660 025	825 394	826 379	679 663	647 912	576 401
60 - 64	713 208	613 883	625 518	629 410	789 117	791 102	652 057	622 751
65 - 69	680 063	658 727	568 789	582 249	587 652	739 442	742 712	614 045
70 - 74	481 698	601 272	586 088	508 575	524 331	531 761	672 878	677 960
75 - 79	305 659	396 459	499 347	491 838	430 395	448 925	458 894	585 810
80 - 84	213 629	221 575	293 144	374 959	375 867	333 560	354 708	367 281
85 - 89	122 613	122 101	132 704	181 480	238 365	246 128	223 741	245 861
90+	45 603	55 331	60 762	71 517	101 934	143 638	167 312	169 764

Zdroj dat: Český statistický úřad

Demografická prognóza vývoje obyvatelstva – střední varianta

Věk	2015	2020	2025	2030	3035	2040	2045	2050
0 - 4	472 967	452 054	422 581	400 667	397 564	399 802	394 138	380 087
5 - 9	484 400	472 500	451 605	422 167	400 273	397 173	399 410	393 754
10 - 14	468 985	484 090	472 198	451 321	421 902	400 025	396 929	399 163
15 - 19	449 481	472 614	487 721	475 868	455 036	425 668	403 831	400 754
20 - 24	586 755	461 999	485 100	500 190	488 401	467 657	438 389	416 635
25 - 29	680 613	603 653	479 314	502 354	517 415	505 675	485 009	455 847
30 - 34	725 205	694 917	618 257	494 388	517 387	532 425	520 753	500 176
35 - 39	886 880	738 045	707 986	631 729	508 475	531 436	546 464	534 889
40 - 44	886 525	896 767	749 259	719 627	643 989	521 670	544 632	559 687
45 - 49	710 127	891 921	902 410	757 123	728 245	653 659	532 902	555 930
50 - 54	700 019	711 512	890 728	901 626	759 827	732 122	659 211	540 880
55 - 59	664 506	684 218	696 407	871 701	883 170	746 398	720 350	649 913
60 - 64	721 385	631 306	652 324	665 599	835 477	847 854	718 210	694 540
65 - 69	682 115	667 915	586 733	609 272	623 853	786 073	799 613	679 518
70 - 74	483 661	605 634	597 315	527 794	552 259	568 598	720 739	735 864
75 - 79	307 911	401 110	507 655	506 669	451 996	478 760	497 143	635 952
80 - 84	216 650	226 373	301 674	388 725	395 567	358 439	387 202	407 618
85 - 89	125 815	127 129	139 879	193 533	257 059	270 173	251 368	280 581
90+	47 994	60 172	68 054	82 080	119 184	171 511	205 955	216 546

Zdroj dat: Český statistický úřad

Demografická prognóza vývoje obyvatelstva – vysoká varianta

Věk	2015	2020	2025	2030	3035	2040	2045	2050
0 - 4	514 034	503 703	482 241	465 931	468 092	482 366	489 348	484 117
5 - 9	513 831	513 522	503 206	481 769	465 471	467 632	481 892	488 873
10 - 14	475 260	513 505	513 197	502 890	481 468	465 186	467 346	481 600
15 - 19	452 026	481 433	519 656	519 381	509 109	487 734	471 489	473 671
20 - 24	597 571	472 821	502 192	540 350	540 116	529 911	508 627	492 464
25 - 29	701 700	625 725	501 393	530 689	568 748	568 533	558 382	537 183
30 - 34	750 456	725 980	650 308	526 446	555 685	593 655	593 475	583 382
35 - 39	911 175	772 961	748 710	673 439	550 188	579 386	617 272	617 159
40 - 44	909 901	930 809	793 863	770 033	695 393	573 051	602 249	640 068
45 - 49	733 483	925 095	946 256	811 435	788 366	714 801	593 975	623 260
50 - 54	723 277	744 489	933 658	955 260	823 732	801 841	729 960	611 475
55 - 59	682 056	711 436	733 315	918 780	940 967	814 167	793 960	724 564
60 - 64	729 907	649 259	679 905	702 842	883 305	906 407	786 183	768 287
65 - 69	684 657	677 909	605 714	637 702	661 827	835 202	859 424	747 999
70 - 74	486 215	611 102	610 137	548 882	582 646	608 383	772 625	798 321
75 - 79	310 844	407 058	518 181	524 296	476 762	512 480	539 979	692 125
80 - 84	220 602	232 586	312 575	406 168	419 702	388 232	425 604	454 862
85 - 89	130 036	133 794	149 337	209 311	281 381	300 932	286 262	323 887
90+	51 250	66 843	78 537	97 390	144 190	212 187	263 059	286 783

Zdroj dat: Český statistický úřad